

ЗЕЛЕНА КНИГА РИНОК НАСІННЯ

ЧЕРВЕНЬ – 2018

ОФІС ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

ОФІС ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

info@brdo.com.ua, office@brdo.com.ua
+38 (044) 332 49 12, +38 (094) 832 49 12
Київ, вул. Хорива, 55-К
www.brdo.com.ua

Офіс ефективного регулювання (BRDO) було засновано в листопаді 2015 року, задля сприяння створенню ефективного регулювання і поліпшення економічних свобод в Україні (з пріоритетом для малого/середнього бізнесу). Саме з цією метою ми реалізуємо інклюзивний та відкритий процес оптимізації регуляторних відносин на ринках агро-промислового комплексу, який призведе до взаємної довіри та партнерства держави й бізнесу.

Документ підготовлено експертами Офісу ефективного регулювання.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Олексій Гончарук, Андрій Заблоцький

АВТОРИ: Ірина Грузінська, Альона Смагіна, Мануел Айрапетов, Віталій Жигадло, Анастасія Аверкіна, Ірина Пишняк

ПРЕАМБУЛА

ЗЕЛЕНА КНИГА (GREEN PAPER) – це документ, який у своєму загальному вигляді містить чітко окреслену проблематику ринку, на вирішення якої має бути спрямована відповідна політика держави, а також, це відома європейська практика організації обговорень із громадськістю і стейкхолдерами щодо наявних і актуальних проблем ринку та можливих шляхів їх вирішення.

Зазвичай, наступним етапом є створення Білої книги («White Paper») – аналітичного документу, що описує конкретні завдання державної політики в певній галузі, які спрямовані на подолання існуючих проблем ринку.

Зелена книга «Регулювання ринку насіння» створена сектором «Сільське господарство» Офісу ефективного регулювання BRDO відповідно до Плану системного перегляду регуляторних актів у сферах сільського господарства та безпеки харчових продуктів, схваленого Робочою групою з перегляду регуляторних нормативно-правових актів у сферах сільського господарства та безпеки харчових продуктів (наказ Мінагрополітики від 26.08.2016 №292) з метою виокремлення та аналізу проблематики інструментів регулювання та надання їм оцінки впливу на ринок насіння.

Системний перегляд якості державного регулювання здійснюється на підставі методики, автором якої є Офіс, за підтримки Європейського Союзу в межах проекту FORBIZ та Ініціативи EU4Business. У процесі розробки методики експерти враховували кращі світові регуляторні практики та історичний досвід українських реалій.

Методичні рекомендації щодо проведення першого етапу системного перегляду регуляторних актів – інвентаризації – були погоджені та затверджені Міністерством економічного розвитку та Державної служби з питань регуляторної політики в серпні 2016 року.

З метою об'єктивної системної оцінки регуляторного поля, інвентаризації та очищення в подальшому, Офіс звернувся з ініціативою до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо проведення нового етапу перегляду регуляторних нормативно-правових актів.

Розроблена Офісом методика Системного перегляду якості державного регулювання (Rolling Review), яку експерти перейняли з британської моделі, спростивши і адаптувавши до українських реалій, складається з низки етапів:

- 1 > Підготовчого (інвентаризації).
- 2 > Аналізу ефективності чинного регулювання окремих ринків.
- 3 > Розробки нової моделі регулювання окремих ринків.
- 4 > Розробка пакету законодавчих актів для прийняття.

ПЕРШИЙ ЕТАП, за суттю, – інвентаризація регуляторного поля та підготовка Плану Системного перегляду якості державного регулювання ринків. На цьому етапі, протягом 2016 року здійснювалася класифікація та каталогізація регуляторних актів, завдань, інструментів чинної регуляторної політики.

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ РЕГУЛЯТОРНОГО ПОЛЯ ПЕРЕДБАЧАЄ СКЛАДАННЯ:

- ◆ переліку регуляторних актів, що регулюють сектор (галузь) економіки;
- ◆ переліку завдань політики (регулювання) щодо сектору (галузі) економіки;
- ◆ переліку інструментів регулювання у секторі (галузі) економіки;
- ◆ переліку ринків у секторі (галузі) економіки.

На виконання доручення Першого Віце-Прем'єр-міністра України з метою об'єктивної оцінки регуляторного поля, інвентаризації та очищення його в подальшому, у профільних міністерствах були створені робочі групи, які розпочали перегляд діючих регуляторних актів. Під системний перегляд регуляторних актів підпали сфери сільськогосподарства та безпеки харчових продуктів, будівництва, енергетики, транспорту та інфраструктури, інформаційних технологій та телекомунікацій. Координацію роботи здійснює Мінекономрозвитку. Процес відбувається за активної участі бізнесу і громадськості. Після завершення процесу інвентаризації було затверджено публічний План Системного перегляду якості державного регулювання ринків для кожної із сфер.

Затвердження Плану Системного перегляду якості державного регулювання ринків дозволило перейти до другого етапу – саме до перегляду та аналізу якості державного регулювання.

ДРУГИЙ ЕТАП включає всебічну безпосередню діяльність з діагностики проблем та проектування принципово іншого регуляторного середовища, зокрема:

- ◆ «очистку» регуляторного поля від регулювання, що не відповідає принципам регуляторної політики;
- ◆ оцінку якості регулювання ринків та врахування досвіду минулих рішень для проектування нового регулювання;
- ◆ підготовки рекомендацій з системного вдосконалення регулювання;
- ◆ практичне впровадження взаємодії держави (регуляторів), бізнесу та суспільства, що призведе до підвищення рівня залученості бізнесу до процесу регулювання його діяльності.

Під час «очистки» регуляторні акти проходять оцінку за низкою критеріїв, серед них – законність, потрібність, наявність корупційних ризиків, вплив на бізнес, вартість регулювання та ефективність.

Паралельно, з метою створення комплексної оцінки ринку та впливу на нього регулювання, проходять консультації з усіма заінтересованими групами стейкхолдерів на ринку з використанням різних каналів комунікації та засобів: опитування, консультації, інтерв'ю, експертизи тощо.

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ТЕРМІНОЛОГІЯ	6
1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СТРУКТУРА РИНКУ НАСІННЯ	9
1.1 БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ РИНКУ НАСІННЯ В УКРАЇНІ	10
1.2 ІМПОРТ.....	12
1.3 АНАЛІЗ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ НАСІННЯ	15
1.4 ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД (КОНТРОЛЬ) У СФЕРІ НАСІННИЦТВА І РОЗСАДНИЦТВА	17
2. АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ	19
2.1 ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ	19
2.2 НЕАКТУАЛЬНІ РЕГУЛЯТОРНІ АКТИ.....	20
2.3 НЕЗАКОННІ РЕГУЛЯТОРНІ АКТИ	22
2.4 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ВІДПОВІДНО ДО УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ НАСІННЯ.....	23
3. АНАЛІЗ ЦІЛЕЙ ТА ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ НАСІННЯ	25
3.1 ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ ВИЗНАЧЕНІ В НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ	25
3.2 ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ.....	26
3.3 ОЦІНКА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ТА ДРУЖНІСТЬ ДО БІЗНЕСУ	29
3.4 МАТРИЦЯ ЧИННОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	30
4. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ТА ДЕФЕКТІВ ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ НАСІННЯ	32
ДОДАТКИ	53
ПЕРЕЛІК ПЕРЕГЛЯНУТИХ РИНКІВ ТА ЗАПЛАНОВАНИХ НА ЦЕЙ РІК	81

ТЕРМІНОЛОГІЯ

АВТОР СОРТУ – фізична особа, яка безпосередньо вивела чи винайшла і поліпшила сорт (ст. 1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

АРБІТРАЖНЕ (ЕКСПЕРТНЕ) ВИЗНАЧЕННЯ ПОСІВНИХ ЯКОСТЕЙ НАСІННЯ І ТОВАРНИХ ЯКОСТЕЙ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ – процедура, що проводиться шляхом аналізу проб, відібраних від партії насіння та/або садивного матеріалу, і встановлює відповідність посівних якостей насіння і товарних якостей садивного матеріалу вимогам законодавства у сфері насінництва та розсадництва (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

АУДИТОР ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ (АГРОНОМ-ІНСПЕКТОР) – фізична особа, яка отримала свідоцтво аудитора з сертифікації (агронома-інспектора) та включена до Реєстру аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів) (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ВИВІЛЬНЕННЯ ГМО У НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ – діяння (дія або бездіяння), в результаті якого відбулося внесення ГМО у навколишнє середовище (ст. 1 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»).

ВИКОРИСТАННЯ СОРТУ – будь-яка дія щодо сорту, зазначена в цьому Законі в переліку дій, що потребують дозволу володільця патенту або, за його відсутності, власника майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту (ст. 1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

ВЛАСНИК МАЙНОВОГО ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПОШИРЕННЯ СОРТУ – особа, якій належить упродовж визначеного цим Законом строку і засвідчене свідоцтвом про державну реєстрацію сорту майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин (ст. 1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНИЙ ОРГАНІЗМ, ЖИВИЙ ЗМІНЕНИЙ ОРГАНІЗМ (ГМО) – будь-який організм, у якому генетичний матеріал був змінений за допомогою штучних прийомів переносу генів, які не відбуваються у природних умовах. (ст. 1 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»).

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ГМО – занесення ГМО до реєстру з урахуванням оцінки їх ризику щодо впливу на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища з метою подальшого отримання дозволу на практичне використання ГМО в Україні відповідно до їх господарського призначення (ст. 1 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»).

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ГМО – спеціалізований перелік ГМО, які пройшли реєстрацію, з визначенням їх подальшого господарського призначення (ст. 1 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»).

ДЕРЖАВНИЙ РЕЗЕРВНИЙ НАСІННЕВИЙ ФОНД – запас базового та сертифікованого насіння (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР СОРТІВ РОСЛИН, ПРИДАТНИХ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ (далі – Реєстр сортів рослин України) – офіційний перелік сортів рослин, придатних для поширення в Україні (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР СУБ'ЄКТІВ НАСІННИЦТВА ТА РОЗСАДНИЦТВА (далі – Реєстр суб'єктів насінництва та розсадництва) – перелік суб'єктів насінництва та розсадництва, які виробляють насіння та/або садивний матеріал для реалізації відповідно до вимог цього Закону (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ЕКСПЕРТНИЙ ЗАКЛАД – підприємство, установа або організація, уповноважені Компетентним органом на виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин відповідно до цього Закону (ст. 1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ ПО КОНТРОЛЮ ЗА ЯКІСТЮ НАСІННЯ (ISTA) – основним напрямком роботи Асоціації є розробка стандартних процедур по відбору проб і аналізу насіння, застосування цих методів для контролю за якістю насіння у міжнародній торгівлі. Членство в ISTA зменшує перешкоди для руху насіння між державами, оскільки сертифікат на насіння визнається всіма країнами-членами цієї Міжнародної асоціації.

МІЖНАРОДНИЙ СОЮЗ З ОХОРОНИ НОВИХ СОРТІВ РОСЛИН (UPOV) – метою є забезпечення визнання державами-членами UPOV досягнень селекціонерів, що займаються створенням нових сортів рослин шляхом надання їм виключного права власності на основі ряду однорідних і чітко обговорених принципів.

ОБ’ЄКТ ЗАЯВКИ – сорт рослин, щодо якого подано заявку (ст. 1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

ОРГАНИ З ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ – підприємства, установи, організації чи їхні підрозділи, акредитовані національним органом України з акредитації та уповноважені відповідним центральним органом виконавчої влади на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

НАСІННЯ – рослинний матеріал, що використовується для сівби, включаючи власне насіння (насінину), плоди, супліддя (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

НАСІННЄВІ СХЕМИ ОЕСР – схеми сортової сертифікації Організації економічного співробітництва та розвитку або контролю за обігом насіння в міжнародній торгівлі (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ – сукупність показників, що характеризують придатність насіння до сівби (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ПЕРЕЛІК СОРТІВ РОСЛИН ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ (далі – Перелік сортів рослин ОЕСР) – офіційний перелік сортів рослин, визнаних придатними для сертифікації країнами, що приєдналися до насіннєвих схем Організації економічного співробітництва та розвитку (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ПОЛЬОВЕ ОЦІНЮВАННЯ – оцінювання стану та сортових якостей насіннєвих посівів, багаторічних насаджень, насіння і садивного матеріалу (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ПОШИРЕННЯ СОРТУ – комерційне розповсюдження посадкового матеріалу - матеріального носія сорту, занесеного до Реєстру сортів рослин України (ст. 1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

РЕАЛІЗАЦІЯ НАСІННЯ АБО САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ – діяльність юридичних осіб та/або фізичних осіб - підприємців з продажу та/або постачання насіння або садивного матеріалу (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

СЕЛЕКЦІОНЕР – автор сорту, особа, яка має трудові чи цивільно-правові відносини з автором сорту щодо виведення або винайдення та поліпшення сорту, правонаступник (спадкоємець) першої або другої із зазначених вище осіб, залежно від конкретного випадку (ст. 1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

СЕРТИФІКАЦІЯ НАСІННЯ І САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ – комплекс заходів, спрямованих на визначення сортових і посівних якостей насіння та сортових і товарних якостей садивного матеріалу з метою документального підтвердження відповідності вимогам законодавства у сфері насінництва та розсадництва (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

СЕРТИФІКАТ НА НАСІННЯ – документ про відповідність, що засвідчує сортові або посівні якості насіння (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

СЕРТИФІКАТ НА САДИВНИЙ МАТЕРІАЛ – документ про відповідність, що засвідчує сортові або товарні якості садивного матеріалу (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

САДИВНИЙ МАТЕРІАЛ – рослини та їхні вегетативні органи (частини), придатні для відтворення цілісного організму рослин (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

СЕРТИФІКОВАНЕ НАСІННЯ – генерації насіння, отримані від послідовного розмноження базового насіння (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

СЕРТИФІКАТ НА НАСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ (далі – сертифікат ОЕСР) – сертифікат, виданий згідно з насіннєвими схемами ОЕСР (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

СЕРТИФІКАТ НА НАСІННЯ МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ З КОНТРОЛЮ ЗА ЯКІСТЮ НАСІННЯ (далі – сертифікат ISTA) – сертифікат, виданий згідно з правилами та в порядку, встановленими Міжнародною асоціацією з контролю за якістю насіння (ISTA) (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

СОРТ РОСЛИН – окрема група рослин (клон, лінія, гібрид першого покоління, популяція) в рамках нижчого із відомих ботанічних таксонів (рід, вид, різновидність) незалежно від того, чи задовольняє вона умови виникнення правової охорони (ст. 1 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

СОРТОВІ ЯКОСТІ НАСІННЯ І САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ – сукупність морфологічних ознак, за якими визначається належність рослини до відповідного сорту (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ТОВАРНІ ЯКОСТІ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ – сукупність біометричних показників садивного матеріалу, у тому числі санітарного стану, згідно з якими ведеться сортування і визначення господарської придатності садивного матеріалу (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

УПОВНОВАЖЕННЯ – надання підприємствам, установам, організаціям чи їхнім підрозділам, акредитованим національним органом України з акредитації, права на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва (ст. 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

1 | ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СТРУКТУРА РИНКУ НАСІННЯ

Вартісний обсяг світового ринку насіння в 70-х роках оцінювався у **12 млрд дол. США**, однак на початку 2011 року він вже збільшився в **4** рази та становить близько **50 млрд дол. США** (за даними International Seed Federation (ISF)). Це говорить про необхідність селекції та інтенсивний розвиток сільськогосподарського виробництва.

Впровадження нових високопродуктивних, стійких до несприятливих погодно-кліматичних умов і захворювань сортів дає можливість збільшити врожайність і виробництво сільськогосподарських культур навіть в короткостроковій перспективі на **20-30%**.

СЕРЕД КРАЇН З НАЙБІЛЬШИМИ ВНУТРІШНІМИ РИНКАМИ НАСІННЯ Є

- США (**12 млрд дол. США**);
- Китай (**9 млрд дол. США**);
- Франція (**3,6 млрд дол. США**);
- Бразилія (**2,6 млрд дол. США**);
- Індія (**2 млрд дол. США**);
- Німеччина (**1,2 млрд дол. США**).

В свою чергу загальну ємність ринку насіння станом на 2016 рік в Україні, включаючи, як потребу товарного сектору, так і населення, можна оцінити у **1,2 млрд дол. США**, в загальносвітовому показнику це складає **2,4%**.

В той же час, ще у 2012-13 роках насіннєвий ринок України оцінювався близько в **1,6 млрд дол. США**. Зниження пов'язано з кризовими явищами в економіці України та **4-х кратним** зниженням курсу гривні. Ще одним фактором зменшення вартісного обсягу ринку стала переорієнтація українських с/г виробників з іноземної на українську селекцію, ціна якої в **4-5** разів є меншою.

Разом з тим дані оцінки ємності ринку насіннєвого матеріалу носять експертний характер через відсутність статистичної простежуваності показників галузі насінництва.

Остання офіційна інформація щодо ринку є лише станом на 2015 рік, що є наслідком ліквідації Державної інспекції сільського господарства, до складу якої входили повноваження по державному нагляду (контролю) за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері насінництва та розсадництва, які займаються виробництвом, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією і використанням насіння та садивного матеріалу рослин. Також контроль за сертифікацією та здійсненням експортно-імпортних операцій.

НА РИНКУ НАСІННЯ В УКРАЇНІ ВИДІЛЯЮТЬ:

25

товарів (послуг)
(див. Додаток № 1)

4

види економічної діяльності
(див. Додаток № 2)

БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ РИНКУ НАСІННЯ В УКРАЇНІ

Стрімке зростання урожайності більшості сільськогосподарських культур в Україні тільки підкреслює важливість якісного насіннєвого матеріалу. За даними Держстату, в 2016 році порівняно з 2010 роком урожайність зросла на:

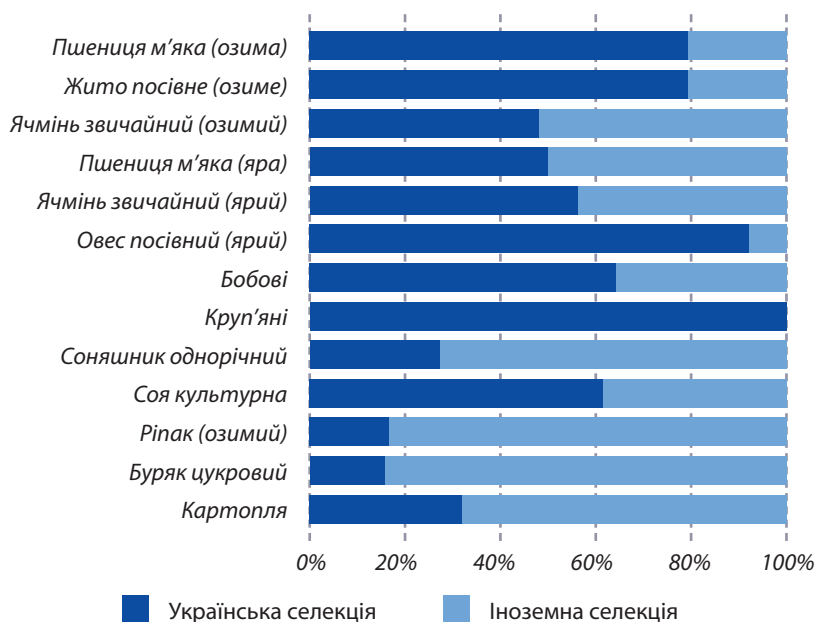
Як наслідок, вартість насіннєвого матеріалу є одним з основних елементів в структурі собівартості. В 2016 році на покупку насіння і садивного матеріалу сільськогосподарські підприємства витратили **26 млрд грн (1,02 млрд дол. США)**.

В структурі загальних витрат на виробництво продукції рослинництва насіння та садивний матеріал в середньому займають **16,6%**. Зокрема даний показник складає:

За даними Мінагрополітики станом на 2016 рік в Реєстрі сортів рослин придатних для поширення в Україні (далі Реєстр сортів рослин України) налічувалось **9060 сортів, з яких української селекції – 43%, іноземної – 57%**.

СТРУКТУРА РЕЕСТРУ СОРТІВ РОСЛИН УКРАЇНИ ПО ОСНОВНИМ С/Г КУЛЬТУРАМ, %

В той же час, показник частки українського селекційного матеріалу в реєстрі значно коливається в залежності від культури. Українська селекція культур, що є традиційними для України та мають розвинуту селекційну школу, представлену такими культурами, як: озимі злаки (українська селекція складає **75%**), бобові (**64%**), круп'яні (**100%**).

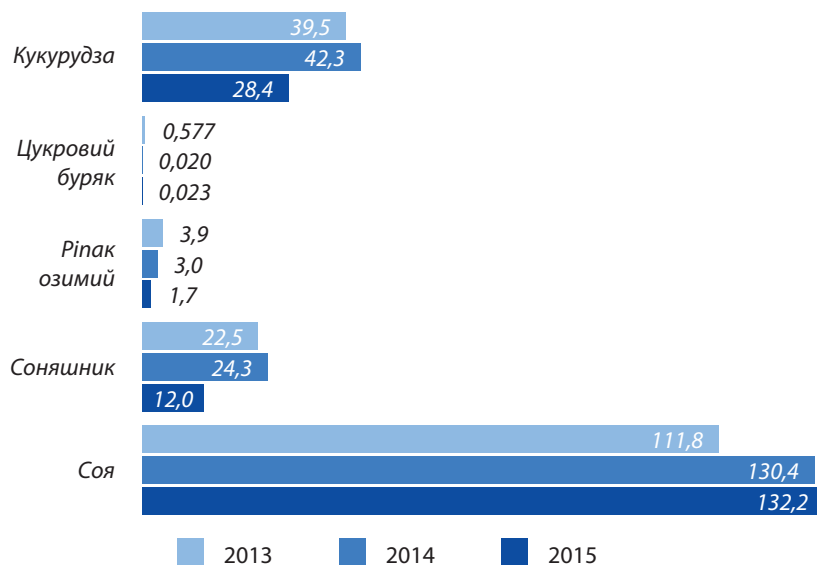
Культури, які не є традиційними для України, представлені більшою мірою іноземною селекцією. Звичні наразі кукурудза, ріпак та соняшник, які у 2016 році займали близько **40%** посівних площ в Україні (відповідно кукурудза – **16%**, ріпак – **2%** та соняшник – **22%**), ще у 1990 році сумарно складали тільки **9%** посівних площ.

Довідково:

За даними Державної сільськогосподарської інспекції України станом на 2015 рік фіксували наступні посівні площі для розмноження насіннєвого матеріалу: насіння сої – **132,2 тис. га**; насіння кукурудзи – **28,4 тис. га**; насіння соняшнику – **12 тис. га**; насіння ріпаку озимого – **1,7 тис. га**; насіння цукрового буряку – **0,023 тис. га**.

ПОСІВНІ ПЛОЩІ

(кількість гектарів посівів на розмноження насіннєвого матеріалу), тис. га

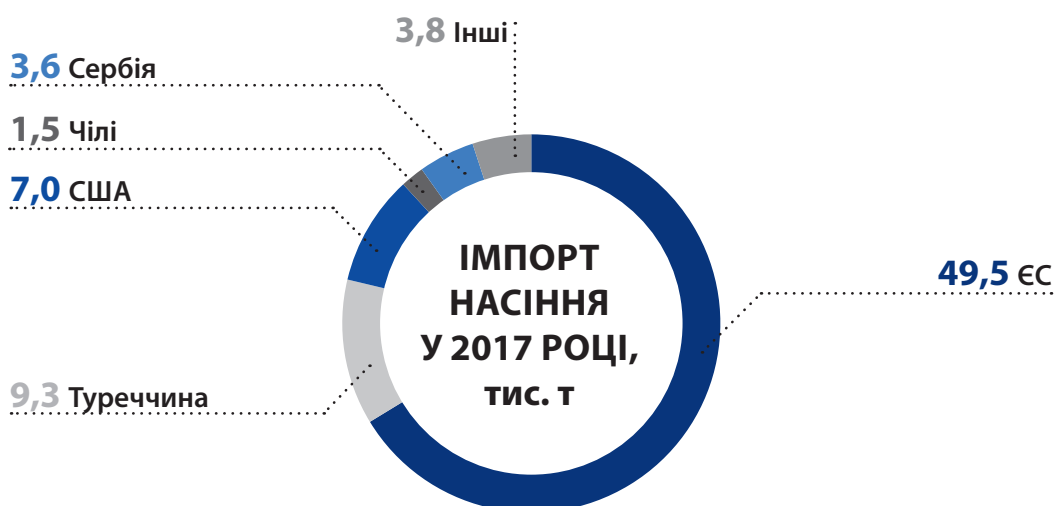
Причиною орієнтації українських аграріїв на насіння іноземної селекції по таких культурах, як кукурудза, ріпак та сояшник є висока собівартість виведення даних культур для національних виробників насіння.

За даними транснаціональної компанії Monsanto, одного з провідних світових виробників насіннєвого матеріалу, в середньому для виведення комерційного сорту необхідно від **8-10** років та інвестиції на рівні **50-100 млн дол. США**. Тому чисельна перевага іноземного насіннєвого матеріалу по культурам, що не є традиційними для України, є закономірною, зважаючи на значні іноземні напрацювання в селекції цих культур.

1.2

ІМПОРТ

За даними Держстату Україна імпортує насіння з наступних країн:

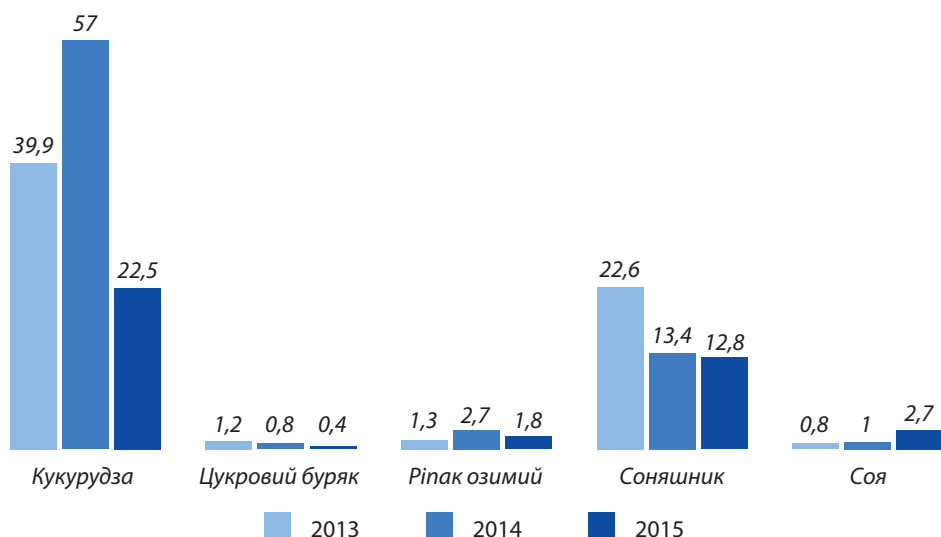
Географія імпорتنних поставок не дуже широка, домінують країни ЄС – **53%** в структурі загальних поставок, ще **19%** припадає на Туреччину, США – **16%**.

Проте залежність насіннєвого ринку України від зовнішніх поставок стосується не всіх культур. Практично в повному обсязі зернова група (пшениця, ячмінь, жито, зернобобові) забезпечується насінням українського походження. Виключення становить кукурудза (**35%** імпорту в структурі

потреби насіння). Але ситуація поступово змінюється: якщо у 2014 році Україна імпортувала **54,1 тис. т** насіннєвої кукурудзи, то в 2017 році даний показник становив **35,2 тис. т**, тобто **зменшення імпорту кукурудзи в 1,5 разів**. Дана тенденція пов'язана з активним будівництвом на території України насіннєвих заводів великими транснаціональними компаніями (Monsanto, Pioneer, Syngenta, Limagrain, KWS, Bayer та інші). З одного боку, вони працюють з насінням іноземної селекції, але з іншого зменшують тиск з боку імпорту.

Ситуація на олійному ринку подібна до зернового; для вирощування сої використовується переважно український насіннєвий матеріал, для соняшнику та ріпаку – імпортний.

КІЛЬКІСТЬ ІМПОРТОВАНОГО НАСІННЯ, тис. тон

ЧАСТКА ІМПОРТНОГО НАСІННЄВОГО МАТЕРІАЛУ В ОРІЄНТОВНІЙ ПОТРЕБІ НА ПОСІВ, 2017 рік

	ПОТРЕБА НАСІННЯ, ТИС. Т	ЧАСТКА ІМПОРТУ, %
Ріпак	2,5	82,2
Соняшник	30	79,0
Цукровий буряк	1,25	53,8
Овочеві культури	д/н	48,2
Кукурудза	90	34,9
Жито	25	3,4
Зернобобові	80	1,2
Соя	190	1,1
Пшениця	1350	0,1
Ячмінь	50	0,1

Джерело: Мінагрополітики, Держстат, власні розрахунки

В Україні в 2017 році загальний імпорт насіннєвого матеріалу становив **446 млн дол. США**, в обсягах ввезення в Україну аграрної продукції – це становить **10%**.

На **81%** насіннєві поставки сформовані за рахунок соняшнику та кукурудзи. Стрімкі девальваційні процеси кінця 2014 року призвели до двократного зменшення імпортних поставок насіння у 2015 році, але вже у 2016 році на хвилі рекордного виробництва зернових ринок почав поступове відновлення.

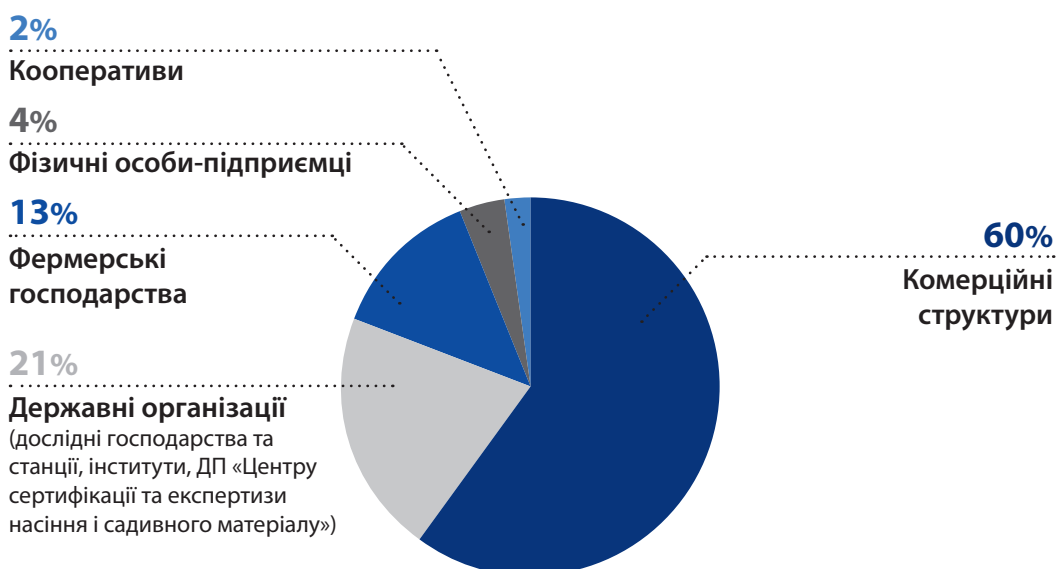
Інформація щодо динаміки імпорту насіннєвого матеріалу в Україні з 2011 по 2016 рік наведена у Додатку № 3.

За неофіційною інформацією, імпортом займалися **250** підприємств. Індекс оцінки монополізації імпортних поставок (індекс Херфіндаля-Хіршмана) дорівнює **1105**, при цьому на ТОП-10 імпортерів припадає **70%**. Дані показники свідчать про невелику кількість конкуруючих компаній. Така ситуація пояснюється тим фактом, що імпортерами насіннєвого матеріалу є не прямі сільгоспвиробники, а дистриб'ютори – філії великих транснаціональних насіннєвих компаній.

АНАЛІЗ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ НАСІННЯ

За даними ДП «Державний центр сертифікації та експертизи сільськогосподарської продукції» в Державному реєстрі виробників насіння і садивного матеріалу за 2016 рік налічувався **661** суб'єкт.

ВИРОБНИКИ НАСІННЯ І САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ НА 2016 РІК, %

З яких **21%** – державні організації (дослідні господарства та станції, інститути, **13%** – фермерські господарства, **4%** – ФОП та **2%** – кооперативи, решта – комерційні структури. В останній категорії особливу увагу привертають підрозділи великих транснаціональних компаній, таких як Монсанто, Сингента, Байер, Маїсадур та інші, в загальній кількості суб'єктів вони займають лише близько **1%**, в той же час, за окремими культурами їх насіння займає більш вагому частку.

За даними реєстру сертифікатів на насіння і садивний матеріал з 2014 по 2016 роки, частка насіння виробленого в Україні транснаціональними компаніями по кукурудзі складає **30%**, ячменю – **4%**, соняшнику – **3%**.

Інформація щодо динаміки кількості виробників насіння за 2013-2015 роки наведено у Додатку № 4.

ВПЛИВ НА РИНОК МАЄ НАСТУПНЕ КОЛО ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СУБ'ЄКТІВ:

Група заінтересованих осіб	Інтерес	Значимість впливу ринку
КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ МІНАГРОПОЛІТИКИ ДЕРЖПРОДСПОЖИВ- СЛУЖБА	- Врегулювання взаємовідносин на ринку - Мінімізація корупційної складової - Наповнення бюджету за рахунок надходжень податків та зборів - Підтримка чесної конкуренції - Створення умов для охорони прав інтелектуальної власності на сорти рослин - Забезпечення продовольчої безпеки - Гармонізація вітчизняних стандартів якості насіння до міжнародних, зокрема до вимог ЄС	●
ВИРОБНИКИ НАСІННЯ	- Нормативно-правова визначеність регулювання ринку - Прозорі правила поведінки на ринку - Захист прав інтелектуальної власності на сорти рослин - Виготовлення конкурентноспроможної продукції - Збільшення прибутків	●
ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ	- Нормативно-правова визначеність регулювання ринку - Прозорі правила поведінки на ринку - Захист прав інтелектуальної власності на сорти рослин - Виготовлення конкурентноспроможної продукції - Збільшення прибутків	●
СЕЛЕКЦІОНЕРИ	- Захист прав інтелектуальної власності на сорти рослин - Конкурентноспроможність сортів рослин	●
НАЦІОНАЛЬНІ АСОЦІАЦІЇ	- Лобіювання інтересів членів асоціації - Сприяння у встановленні єдиних правил на ринку - Гармонізація вітчизняних стандартів якості насіння до міжнародних, зокрема до вимог ЄС - Участь у розробці нормативно-правових актів для насіннєвої галузі	●
СУСПІЛЬСТВО	- Збереження навколишнього природного середовища та екосистеми - Доступ громадськості до інформації	●
ГРОМАДЯНИ	- Збереження навколишнього природного середовища та екосистеми - Можливість придбання якісної продукції за нижчими цінами	●

високий рівень

середній рівень

низький рівень

ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД (КОНТРОЛЬ) У СФЕРІ НАСІННИЦТВА І РОЗСАДНИЦТВА

Державний нагляд (контроль) у сфері насінництва та розсадництва здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) у сфері насінництва та розсадництва – **Держпродспоживслужба України** – та його територіальні органи¹.

Проте система контролю повністю не запрацювала зі створенням Держпродспоживслужби і передачею їй контрольних функцій у насінництві і розсадництві. Це пояснюється тим, що здійснення контролю в даній сфері постійно передається від одного органу до іншого, втрачаючи на шляху реформування певні повноваження та права. *Додаток № 5.*

Проте система державного контролю у сфері насінництва та розсадництва на сьогодні не працює належним чином, у зв'язку з відсутністю відповідних контрольних повноважень, які в процесі реорганізації Держсільгоспінспекції, не делеговані належним чином до Держпродспоживслужби повноважень. Однією з ключових проблем, що виникають на ринку є суперечності Закону України «Про насіння і садивний матеріал» з Положенням про Держпродспоживслужбу у частині видачі та скасування відповідних сертифікатів у сфері насінництва та розсадництва. Зокрема, відповідно до Закону України «Про насіння і садивний матеріал» ці повноваження покладені на Мінагрополітики, а відповідно до Положення ці функції покладено на Держпродспоживслужбу. Крім того, Держпродспоживслужба не має відповідних повноважень для своєчасного вилучення з обігу на ринку фальсифікованого насіння та садивного матеріалу.

Наразі, відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у господарській діяльності», зупинення бізнесу відбувається через суд. В результаті існують ризики, що за час розгляду справи в суді, насіння з низькою продуктивністю буде реалізовано та використано сільськогосподарськими виробниками, які в результаті залишаться без захисту власних інтересів.

Крім того, не вирішено питання контролю за діяльністю органу з оцінки відповідності. Відповідно до ст. 18-1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал» контроль за діяльністю органу з оцінки відповідності щодо виконання функцій, на які його уповноважено, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Станом на сьогодні відповідний порядок здійснення контролю Урядом не затверджений.

¹ Стаття 24 Закону України «Про насіння і садивний матеріал» (чинна редакція)

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ, УПОВНОВАЖЕНІ ПРОВОДИТИ СЕРТИФІКАЦІЮ НАСІННЯ І САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ

**Українська
державна насіннева
інспекція**
(з 1994 по 2011)

**Державна
інспекція
сільського
господарства України**
(з 2011 по 2014)

**Державна служба
України з питань
безпечності харчових
продуктів та захисту
споживачів** (з 2014 по 2016,
фактично здійснювала
Держсільгоспінспекція)

**Мінагрополітики
України** (з 2016 по тепер,
фактично – з середини 2016 року
до початку 2017 року – сертифікація
не здійснювалася). З уповноваженням
Мінагрополітики **ДП «Державний
центр сертифікації і експертизи
сільськогосподарської продукції»**
з лютого 2017 року повноваження по
сертифікації насіння і садивного
матеріалу належать даному ДП, а
з листопада 2017 року – ще і
ТОВ «Агросерт»)

2 | АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

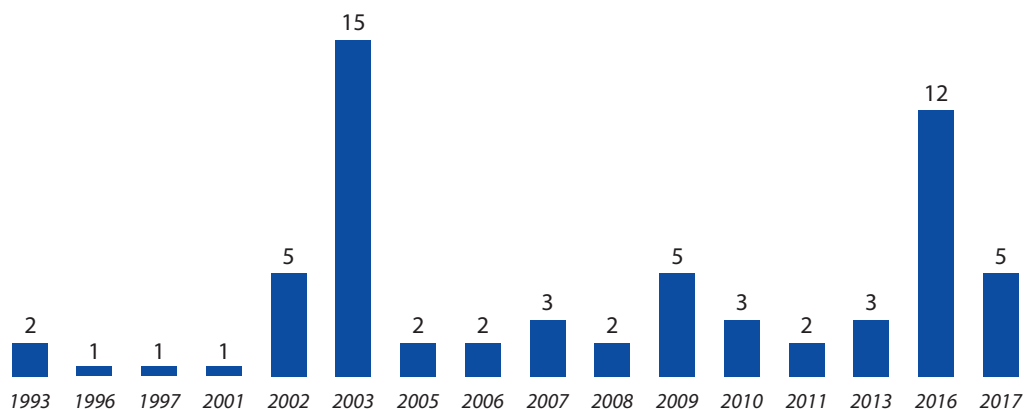
2.1

ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

Серед нормативно-правових актів, що регулюють ринок насіння **48** актів є регуляторними та **15** нерегуляторних актів, які також мають суттєвий вплив на ринок.

ВІК ЗАКОНОДАВСТВА: документи по роках

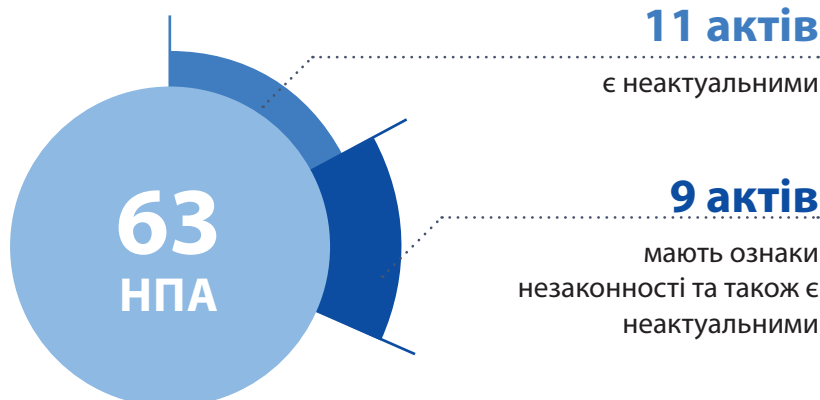
ОСНОВНІ АКТИ РИНКУ НАСІННЯ

Закон України
«Про насіння і садивний
матеріал»

Закон України
«Про охорону прав на сорти
рослин»

Перелік нормативно-правових актів, що регулюють ринок насіння наведений у Додатку № 6.

2.2

НЕАКТУАЛЬНІ РЕГУЛЯТОРНІ АКТИ

Одинадцять регуляторних актів є **неактуальними** за ознакою невідповідності законодавству. Серед них:

3

постанови Уряду

8

наказів ЦОВВ

НЕАКТУАЛЬНІ АКТИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

1

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні» № 686 від 15.05.2003.

В даній постанові Уряду зазначено, що Реєстр сортів ведеться Держветфітослужбою. Згадана норма є неактуальною.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» Держветфітослужбу реорганізовано шляхом приєднання до Держпродспоживслужби України, при цьому повноваження щодо забезпечення ведення Реєстру сортів рослин передано до Мінагрополітики України (ч. 1 ст. 6 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин».

З метою приведення акту у відповідність до закону необхідно внести відповідні зміни у постанову Кабінету Міністрів України № 686 від 15.05.2003.

2

Постанова Кабінет Міністрів України №1183 від 19.08.2002 «Про заходи щодо реалізації Закону України »Про охорону прав на сорти рослин»

Відповідно до статті 15 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» від імені авторів сортів, заявників, володільців патентів та власників майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту можуть виступати їх представники, зокрема представники з питань інтелектуальної власності, зареєстровані відповідно до Положення про них, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Отже закономірним є існування переліку всіх зареєстрованих представників з питань інтелектуальної власності на сорти рослин. Однак в Законі відсутні згадування про існування реєстру, і про орган влади, уповноважений на його ведення та здійснення атестації представників. Положенням про представників з питань інтелектуальної власності на сорти рослин, затвердженим вказаною постановою встановлено, що ведення такого реєстру здійснює Держветфітослужба, що на даний час не відповідає дійсності.

До того ж постановою встановлює справляння збору за реєстрацію та видачу свідоцтва представника з питань інтелектуальної власності на сорти рослин, що також не передбачено Законом.

Пунктом 19 Положення про представників з питань інтелектуальної власності на сорти рослин, затвердженого постановою, передбачено прийняття Положень про атестаційну та апеляційну комісії, які наразі не прийняті.

За таких обставин необхідно привести у відповідність дані колізії, а також прийняти необхідні нормативно-правові акти.

3 Постанова Кабінету Міністрів України від 29.01.2003 № 121 «Про затвердження Порядку видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин»

Відповідно до статті 43 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», Уряд і суд мають повноваження видавати примусову ліцензію. Проте, всупереч положенням закону, в Порядку видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин, затвердженому даною постановою, передбачено, що примусову ліцензію видає Держветфітослужба, уповноважена на це постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. N 1183.

Отже, даний акт необхідно привести у відповідність до статті 43 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», тобто скасувати передачу повноважень.

НЕАКТУАЛЬНІ АКТИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ:

У зв'язку з внесенням змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», та передачею повноважень із реалізації політики у сфері охорони прав на сорти рослин від Держветфітослужби до Мінагрополітики потребують перегляду, внесення змін, або визнання такими, що втратили чинність та **є неактуальними** такі акти:

- 4** Наказ Мінагрополітики України №188 від 23.06.2003 «Про затвердження Положення про експертизу назв сортів рослин»
- 5** Наказ Мінагрополітики України №42 від 26.02.2003 «Про затвердження Положення про Державний реєстр заявок на сорти рослин»
- 6** Наказ Мінагрополітики України №287 від 26.04.2007 «Про затвердження Правил складання та подання заявки на сорт рослин»
- 7** Наказ Державної служби з охорони прав на сорти рослин №159 від 20.06.2003 «Про затвердження Порядку визначення уповноваженого закладу експертизи сортів рослин»
- 8** Наказ Державної служби з охорони прав на сорти рослин №142 від 29.05.2003 «Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення з матеріалами заявки на сорт та відомостями, що занесені до Державного реєстру прав власників сортів рослин»
- 9** Наказ Державної служби з охорони прав на сорти рослин №3-2/139-43 від 12.03.2003 «Про затвердження Порядку поширення в Україні сорту, на який не розповсюджується виключне право власника»
- 10** Наказ Державної служби з охорони прав на сорти рослин №450 від 26.08.2005 «Про затвердження Інструкції по оформленню державними інспекторами з охорони прав на сорти рослин матеріалів про адміністративні правопорушення»
- 11** Наказ Мінагрополітики України від 13.02.2013 № 96 «Про затвердження розмірів плати за послуги з питань ветеринарної медицини, захисту рослин, охорони прав на сорти рослин, які надаються органами та установами, що входять до сфери управління Державної ветеринарної та фітосанітарної служби»

(є неактуальним у зв'язку із прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». Даною

постановою Уряду Держветфітослужбу перетворено на Дежпродспоживслужбу, та частина повноважень передані іншим органам, з огляду на що акт необхідно визнати таким, що втратив чинність).

ВИСНОВОК: У зв'язку із внесенням змін до деяких законів України, а також у зв'язку із оптимізацією системи центральних органів виконавчої влади, ліквідацією органів велика кількість підзаконних нормативно-правових актів потребує перегляду, внесення змін або визнання такими, що втратили чинність.

2.3

НЕЗАКОННІ РЕГУЛЯТОРНІ АКТИ

Одна постанова уряду і 7 наказів центральних органів виконавчої влади мають ознаки незаконних.

- 1) Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 № 977 «Деякі питання державного резервного насінневого фонду»

Даним актом затверджено обсяги формування державного резервного насінневого фонду на 2003 рік, а також Порядок формування, зберігання та використання державного резервного насінневого фонду. Підстави прийняття останнього Законом України «Про насіння і садивний матеріал» не передбачені, з огляду на це зазначена постанова **є незаконною та неактуальною**.

Також у зв'язку з внесенням змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», та передачею повноважень із реалізації політики у сфері охорони прав на сорти рослин від Держветфітослужби до Мінагрополітики **є незаконними і неактуальними**, та потребують визнання такими, що втратили чинність такі акти:

- 2) Наказ Мінагрополітики України від 15.12.2009 № 896 «Про затвердження Інструкції щодо забезпечення дослідними зразками кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність на поширення»
- 3) Наказ Мінагрополітики України від 15.08.2008 № 512 «Про затвердження Порядку ввезення в Україну дослідних зразків сортів рослин для цілей експертизи на придатність на поширення сорту та вивезення з України посадкового матеріалу сортів рослин»
- 4) Наказ Мінагрополітики України від 21.07.2003 № 246 «Про затвердження Порядку перевірки збереженості сорту рослин»
- 5) Наказ Мінагрополітики України від 21.07.2003 № 244 «Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту»
- 6) Наказ Мінагрополітики України від 28.05.2003 № 151 «Про затвердження Положення про свідоцтво про авторство на сорт рослин»
- 7) Наказ Мінагрополітики України від 13.12.2002 № 390 «Про затвердження Положення про Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та про видачу патентів України на сорт рослин»
- 8) Наказ Мінагрополітики України від 30.08.2002 № 247 «Про затвердження Критеріїв заборони поширення сортів в Україні»

ВИСНОВОК: За результатами експертного аналізу нормативно-правових актів на предмет чинності підстав їх прийняття маємо результат у **8** незаконних актів, що потребують визнання такими, що втратили чинність через відсутність чітко визначених повноважень у державних органів на їх прийняття.

ВИСНОВКИ:

65%

регуляторних нормативно-правових актів, що регулюють ринок насіння, **Є ЗАКОННИМИ ТА АКТУАЛЬНИМИ**

20%

регуляторних нормативно-правових актів **Є НЕАКТУАЛЬНИМИ** та потребують пререгляду та приведення у відповідність до законодавства

15%

регуляторних нормативно-правових актів – мають **ОЗНАКИ НЕЗАКОННОСТІ ТА НЕАКТУАЛЬНОСТІ** та повинні бути визнані такими, що втратили чинність

Результати аналізу регуляторних актів за критеріями актуальності та законності наведено у Додатках № 7 і № 8.

2.4

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ВІДПОВІДНО ДО УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ НАСІННЯ

Правове регулювання ринку насіння ЄС є частиною сільськогосподарської політики Європейського Союзу. Сільському господарству та розвитку сільських територій присвячена Глава 17 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Угодою про асоціацію визначається, що Сторони співробітничать з метою сприяння розвитку сільського господарства шляхом поступового зближення політики та законодавства регуляторними стандартами ЄС.

Варто зазначити, що на відміну від багатьох інших сфер Угоди про асоціацію, сфера сільського господарства не має суворо встановлених строків виконання зобов'язань. У Додатку XXXVIII до Угоди про асоціацію міститься перелік регламентів, директив, рішень ЄС у цій сфері, однак, лише вказується, що ці акти повинні розглядатися Українською стороною як юридичні стандарти при поступовому наближенні законодавства по конкретному сектору чи продукту.

Також регулювання ринку насіння охоплюється Главою 4 «Санітарні та фітосанітарні заходи» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію. Метою співробітництва між Україною та ЄС у цій сфері є сприяння здійсненню торгівлі товарами, що охоплюються санітарними та фітосанітарними заходами між Сторонами, забезпечуючи при цьому охорону життя і здоров'я людей, тварин та рослин.

Окрім того, зобов'язання щодо імплементації законодавчих актів ЄС у сфері ринку насіння відображені у розпорядженні Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 228-р «Про схвалення Всеохоплюючої стратегії імплементації Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

На додаток до законодавчих актів, визначених у Додатку XXXVIII до Угоди про асоціацію та у розпорядженні Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 228-р, Угодою про асоціацію наголошується також на співробітництві в рамках деяких міжнародних конвенцій. Так, у сфері охорони прав на сорти рослин Сторони співпрацюють відповідно до **Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин** 1961 року, переглянутої в м. Женева 10 листопада 1972 року, 23 жовтня 1978 року та 19 березня 1991 року (стаття 228 Угоди про асоціацію). Крім того, у сфері санітарного та фітосанітарного регулювання Сторони визнають загальну концепцію регіоналізації та зон, вільних від шкідників, визначених відповідно до **Міжнародної конвенції про захист рослин** 1997 року Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН та міжнародних стандартів для фітосанітарних заходів.

Детальний перелік актів наведено у Додатку № 9.

3 | АНАЛІЗ ЦІЛЕЙ ТА ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ НАСІННЯ

3.1

ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ ВИЗНАЧЕНІ В НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ	ПОСИЛАННЯ НА ПОЛОЖЕННЯ АКТУ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ЗАЗНАЧЕНУ ЦІЛЬ
Контрольоване ввезення насіння сорту, не занесеного до Реєстру сортів рослин України для розмноження та подальше вивезення насіння за межі України	ч. 2 ст. 20 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»
Контрольоване ввезення та використання виключно для селекційних, дослідних робіт і експонування.	ч. 6 ст. 20 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»
Охорона прав інтелектуальної власності на сорт рослин	преамбула до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»
Охорона спрямована на забезпечення умов для набуття та виникнення права і його непорушності	п. 12 ст. 2 Декрету Кабінету Міністрів «Про державне мито»
Забезпечення біологічної і генетичної безпеки	преамбула до Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»
Забезпечення належного функціонування системи насінництва та розсадництва для контролю за доступом на ринок суб'єктів насінництва і розсадництва, які відповідають вимогам закону, захист прав споживачів	ст. 12-1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»
Запобігання реалізації продукції, небезпечної для життя, здоров'я та майна громадян і навколишнього природного середовища. Сприяння споживачеві в компетентному виборі продукції.	абз. 2,3 ст. 13 Декрету Кабінету Міністрів України «Про стандартизацію і сертифікацію»
Визначення сортових якостей насіння і садивного матеріалу	ст. 17 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»
Забезпечення насінням і садивним матеріалом районів, що не виробляють власного насіння і садивного матеріалу або мають обмежені можливості для його виробництва, надання допомоги у разі знищення або пошкодження насінницьких посівів та насаджень внаслідок стихійного лиха, а також для забезпечення сортооновлення, сортозаміни та реалізації насіння і садивного матеріалу за міжнародними договорами України	ст. 11 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»
Використання сорту з мотивів надзвичайної суспільної необхідності та за умови воєнного чи надзвичайного стану	ч. 3 ст. 43 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»
Охорона майнових прав на сорт	преамбула до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ

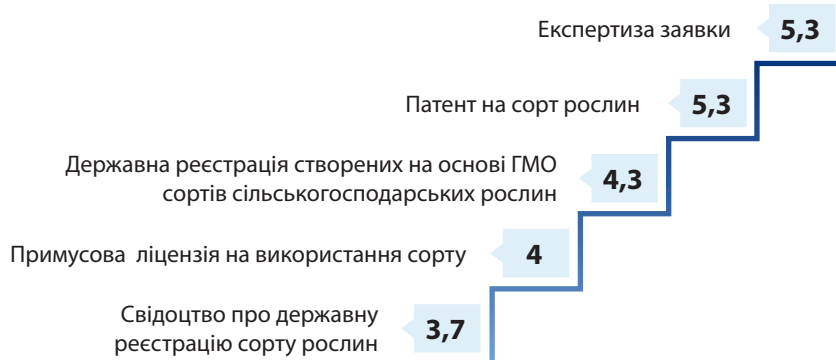
- 1 **ЕКСПЕРТИЗА ЗАЯВКИ** – даний інструмент регулювання має статус державної науково-технічної експертизи. Вона проводиться з метою встановлення відповідності заявки і сорту вимогам Закону України «Про насіння і садивний матеріал» та складається з формальної експертизи та кваліфікаційної (технічної) експертизи. Формальна експертиза заявки проводиться з метою визначення відповідності формальних ознак заявки вимогам, що встановлені Законом, кваліфікаційна експертиза передбачає проведення комплексу досліджень, необхідних для підготовки експертного висновку за заявкою та прийняття рішення щодо державної реєстрації сорту і прав на нього.
- 2 **РІШЕННЯ ПРО ВИНИКНЕННЯ ПРАВ НА СОРТ** – є інструментом регулювання, що визначений у ст. 31 Закону України «Про насіння і садивний матеріал». Рішення про виникнення прав на сорт приймається за результатами кваліфікаційної експертизи та є підставою для видачі документів, що засвідчують права на сорт рослин.
- 3 **ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ПРАВ НА СОРТ РОСЛИН** – інструмент регулювання визначений ст. 33 Закону України «Про насіння і садивний матеріал». На підставі рішення про державну реєстрацію майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин до Реєстру сортів та Реєстру патентів заносяться офіційні відомості щодо майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин.
- 4 **ОХОРОННІ ДОКУМЕНТИ НА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТИ РОСЛИН:**
 - ◆ **СВІДОЦТВО ПРО АВТОРСТВО НА СОРТ РОСЛИН** – це документ, що видається Компетентним органом, та засвідчує особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин не відчужуються, не передаються і діють безстроково.
 - ◆ **СВІДОЦТВО ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ СОРТУ РОСЛИН** – це документ, що видається Компетентним органом, та закріплює майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин. Право на дозвіл чи заборону поширення сорту полягає в тому, що без дозволу власника майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту рослин не можуть здійснюватися щодо посадкового матеріалу сорту такі дії: пропонування до продажу, продаж або інший комерційний обіг, зберігання для будь-якої із попередніх цілей.
 - ◆ **ПАТЕНТ НА СОРТ РОСЛИН** – це документ, що видається Компетентним органом, та закріплює майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин. Майновими правами інтелектуальної власності на сорт рослин є право володільця патенту на використання сорту та виключне право на дозвіл чи заборону використання сорту іншими особами.
- 5 **ДЕРЖАВНЕ МИТО ЗА ВИНИКНЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТ РОСЛИН** – загальнодержавний збір, що сплачується заявником за виникнення майнового права інтелектуальної власності на сорт рослин.

- 6** **ЛІЦЕНЗІЙНИЙ ДОГОВІР НА ВИКОРИСТАННЯ СОРТУ** – це вид договору за яким володілець патенту (ліцензіар) передає право на використання сорту іншій особі (ліцензіату), яка бере на себе зобов’язання вносити ліцензіару обумовлені договором платежі і здійснювати інші дії, передбачені цим договором.
- 7** **ПРИМУСОВА ЛІЦЕНЗІЯ НА ВИКОРИСТАННЯ СОРТУ** – дозвіл (ліцензія), який дає право особі, яка його отримує, використовувати сорт без дозволу володільця патенту.
- 8** **ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ СТВОРЕНИХ НА ОСНОВІ ГМО СОРТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОСЛИН** – занесення сортів рослин, створених на основі ГМО до реєстру з урахуванням оцінки їх ризику щодо впливу на здоров’я людини та стан навколишнього природного середовища з метою подальшого отримання дозволу на практичне використання ГМО в Україні відповідно до їх господарського призначення.
- 9** **ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЗЕРВНОГО НАСІННЕВОГО ФОНДУ** – дії центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику, направлені на створення державного резервного насінневого фонду в обсягах, затверджених Кабінетом Міністрів України, для забезпечення насінням і садивним матеріалом районів, що не виробляють власного насіння і садивного матеріалу або мають обмежені можливості для його виробництва, надання допомоги у разі знищення або пошкодження насінницьких посівів та насаджень внаслідок стихійного лиха, а також для забезпечення сортооновлення, сортозаміни та реалізації насіння і садивного матеріалу за міжнародними договорами України.
- 10** **ВКЛЮЧЕННЯ ДО РЕЄСТРУ СУБ’ЄКТІВ НАСІННИЦТВА ТА РОЗСАДНИЦТВА - ЗАЗНАЧЕНИЙ ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАЄ ПРАВО ФІЗИЧНИМ ОСОБАМ** – підприємцям та юридичним особам право на виробництво насіння і садивного матеріалу для його реалізації.
- 11** **СЕРТИФІКАЦІЯ НАСІННЯ ТА/АБО САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ** – це комплекс заходів, спрямованих на визначення сортових і посівних якостей насіння та сортових і товарних якостей садивного матеріалу з метою документального підтвердження відповідності вимогам законодавства у сфері насінництва та розсадництва.
- 12** **ПІДТВЕРДЖЕННЯ НА ВВЕЗЕННЯ В УКРАЇНУ ТА ВИВЕЗЕННЯ З УКРАЇНИ НАСІННЯ І САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ, НЕ ВНЕСЕНОГО ДО РЕЄСТРУ СОРТІВ РОСЛИН УКРАЇНИ ТА/АБО ДО РЕЄСТРУ СОРТІВ РОСЛИН ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЙНИХ, ДОСЛІДНИХ РОБІТ І ЕКСПОНУВАННЯ** – документ, що видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) у сфері насінництва та розсадництва, та надає право на ввезення на територію України та вивезення за її межі зразків насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не включених до Реєстру сортів рослин України та/або Переліку сортів рослин ОЕСР, для селекційних, дослідних робіт і експонування суб’єктами насінництва та розсадництва.
- 13** **ПОГОДЖЕННЯ ЩОДО НАСІННЯ СОРТУ, ВНЕСЕНОГО ДО ПЕРЕЛІКУ СОРТІВ РОСЛИН ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ, ТИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОСЛИН, ДО СХЕМ СОРТОВОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ ЯКИХ ПРИЄДНАЛАСЯ УКРАЇНА, ЯКЕ ВВОЗИТЬСЯ В УКРАЇНУ (ВИВОЗИТЬСЯ ЗА МЕЖІ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ)** – документ, що видається центральним органом виконавчої влади, що

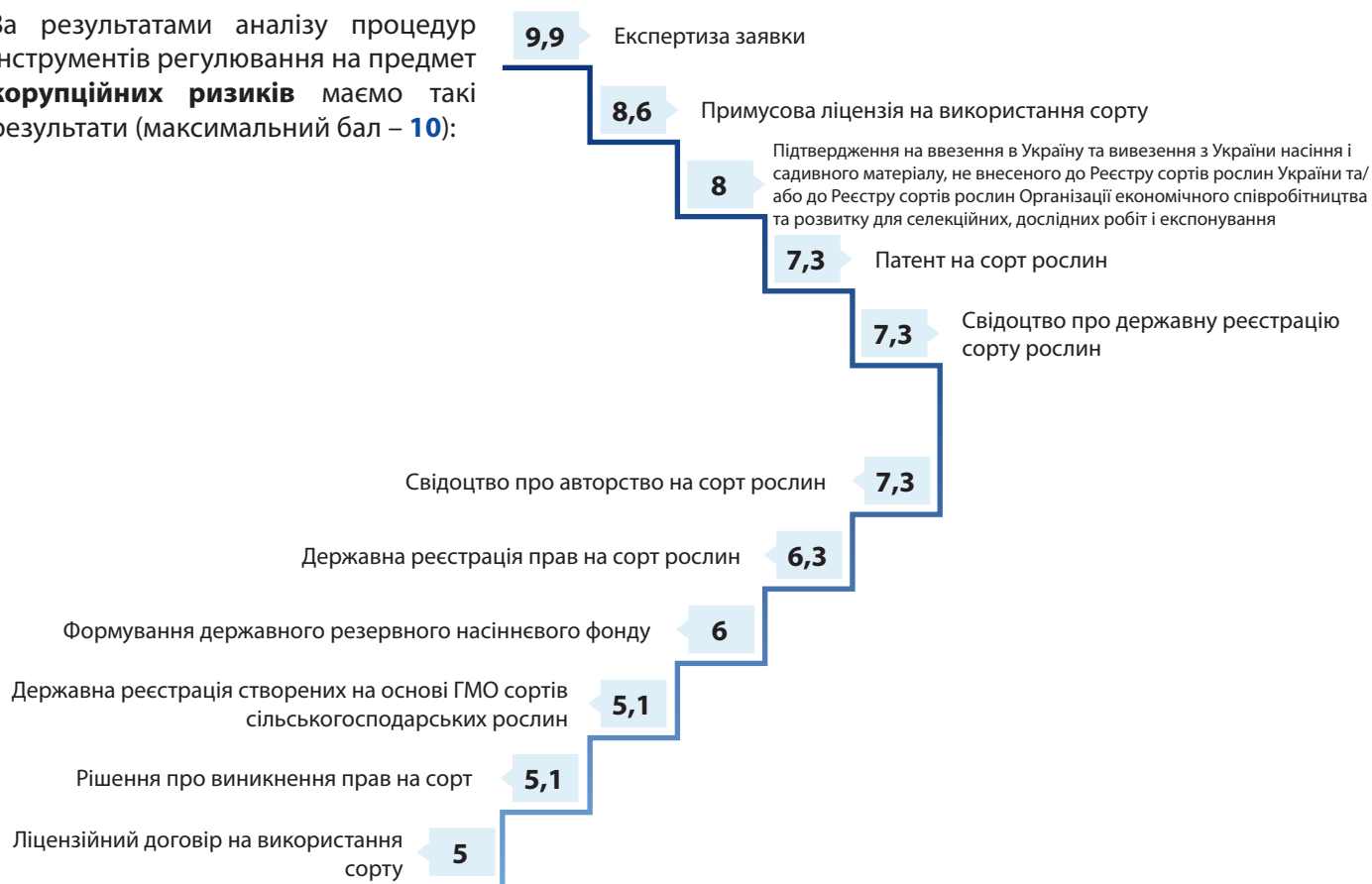
реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) у сфері насінництва та розсадництва, та надає право на ввезення на територію України та вивезення за її межі насіння і садивного матеріалу сорту, не внесеного до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, але внесеного до Переліку сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна.

ОЦІНКА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ТА ДРУЖНІСТЬ ДО БІЗНЕСУ

За результатами проведеного аналізу інструментів що здійснюють регулювання ринку насіння на предмет **недружності до бізнесу**, можна зробити висновок про те, що велика кількість інструментів є недружніми до бізнесу, та мають досить **високий бал недружності** із можливих **8** балів.

За результатами аналізу процедур інструментів регулювання на предмет **корупційних ризиків** маємо такі результати (максимальний бал – **10**):

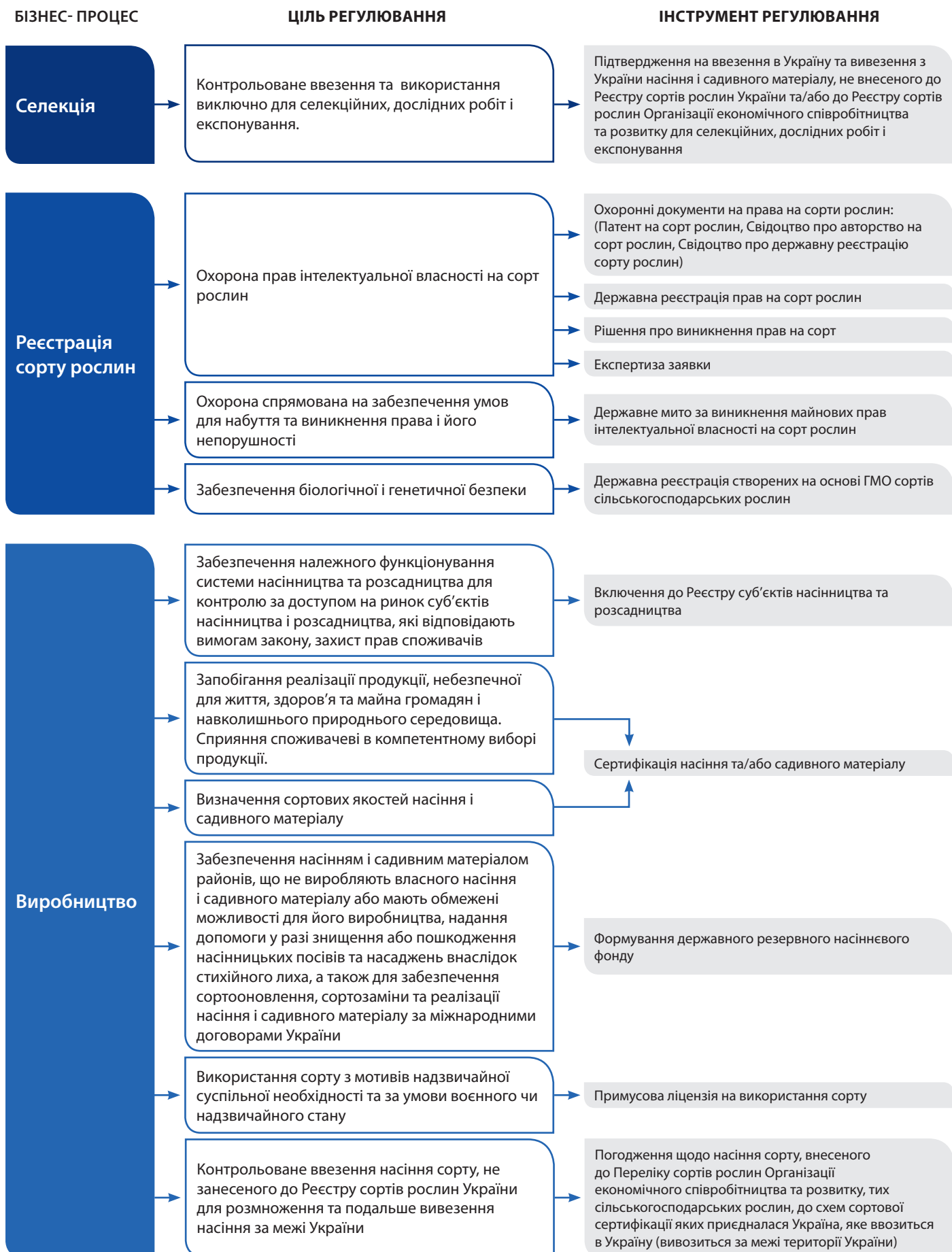
ВИСНОВКИ:

З результатами аналізу інструментів регулювання на предмет **корупційних ризиків** маємо **57%** інструментів регулювання з високими балами ризиків корупції, **22%** із середніми балами ризиків корупції і лише **21%** – мають незначні бали корупційних ризиків.

Аналіз інструментів регулювання на предмет **дружності до бізнесу** показав що **29%** інструментів регулювання є недружніми до бізнесу.

Нажаль результати аналізу інструментів регулювання на предмет дружності до бізнесу на ризиків корупції є незадовільними, оскільки майже всі інструменти регулювання мають дуже високий бал ризиків корупції та трохи менше половини інструментів є недружніми до бізнесу.

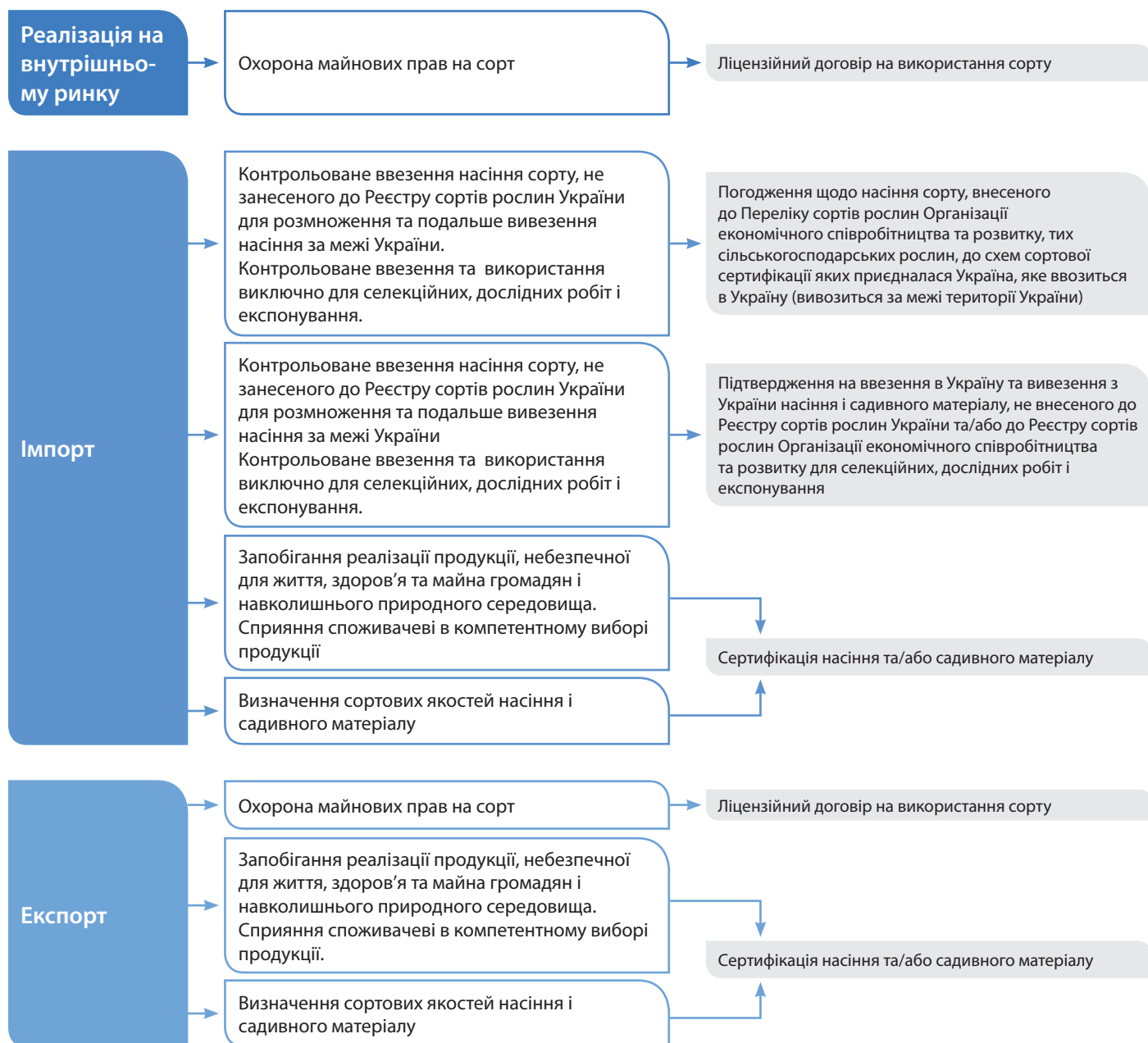
МАТРИЦЯ ЧИННОГО РЕГУЛЮВАННЯ

БІЗНЕС- ПРОЦЕС

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ

4 | АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ТА ДЕФЕКТІВ ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ НАСІННЯ

БІЗНЕС-ПРОЦЕС «СЕЛЕКЦІЯ»

КЕЙС №1

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ:

Контрольоване використання насіння і садивного матеріалу виключно для селекційних, дослідних робіт і експонування.

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ:

Підтвердження на ввезення в Україну та вивезення з України насіння і садивного матеріалу, не внесеного до Реєстру сортів рослин України та/або до Реєстру сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку для селекційних, дослідних робіт і експонування (ч. 6 ст. 20 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ІНДИКАТОРИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Кількість випадків неконтрольованого використання для селекційних, дослідних робіт і експонування насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не включених до Реєстру сортів рослин України та/або Переліку сортів рослин ОЕСР → 0;
- ◆ Кількість заяв щодо надання підтвердження;
- ◆ Кількість відмов у видачі підтвердження;
- ◆ Кількість анульованих підтверджень;
- ◆ Кількість виданих дублікатів підтверджень;
- ◆ Кількість переоформлень підтверджень.

ВАРТІСТЬ ОТРИМАННЯ:

Безкоштовно.

АНАЛІЗ РЕГУЛЮВАННЯ:

Ввезення на територію України та вивезення за її межі зразків насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не включених до Реєстру сортів рослин України та/або Реєстру сортів рослин ОЕСР¹, можуть здійснюватися для селекційних, дослідних робіт і експонування суб'єктами насінництва та розсадництва лише на основі **підтвердження**. Повноваження видавати підтвердження належить Держпродспоживслужбі.

Порядок видачі підтвердження або відмови в його видачі, переоформлення, видачі дублікату чи анулювання підтвердження встановлюється Кабінетом Міністрів України (був прийнятий Урядом 5 жовтня 2016 р. за № 691).

¹ Згідно рішення Ради ОЕСР від 16 листопада 2009 року Україна приєдналася до Насінневих схем ОЕСР по зерновим, кукурудзі та сорго та має можливість брати участь у світовій торгівлі насінням, використовуючи етикетки ОЕСР. Це рішення було закріплене Законом України від 15 лютого 2011 року № 3019-IV «Про приєднання України до Схеми сортової сертифікації насіння зернових культур, Схеми сортової сертифікації насіння кукурудзи та сорго Організації економічного співробітництва та розвитку». Рішенням Секретаріату ОЕСР від 19 грудня 2014 року № C(2014)154 Україна приєдналася до Схем по насінню хрестоцвітних та інших олійних або прядивних культур.

Отримати дане підтвердження мають право лише ті суб'єкти насінництва, діяльність яких згідно з установчими документами пов'язана з селекційними, дослідними роботами.

Обсяг зразків насіння і садивного матеріалу сорту рослин, що ввозяться для селекційних, дослідних робіт і експонування протягом **одного** календарного року, не повинен перевищувати **30-тикратної** кількості посадкового матеріалу сорту, що надається для проведення протягом одного року польових досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність для поширення в Україні¹.

Необхідною умовою вивезення такого насіння є наявність дозволу власника сорту та супровідних міжнародних сертифікатів², наявність яких перевіряється під час здійснення фітосанітарного контролю.

ВИСНОВОК:

Незважаючи на те, що порядок отримання підтвердження прийнятий, він відповідає вимогам, достатнім для виходу українського насіння на міжнародні ринки, оцінити досягнення цілі регулювання через ключові індикатори неможливо через відсутність статистичної інформації.

¹ Кількість посадкового матеріалу сорту затверджена Наказом Мінагрополітики від 15.12.2009 N 896 «Про затвердження Інструкції щодо забезпечення дослідними зразками кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність на поширення».

² ІСТА, ОЕСР

БІЗНЕС-ПРОЦЕС «РЕЄСТРАЦІЯ СОРТУ РОСЛИН»

КЕЙС №2

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ:

Охорона прав інтелектуальної власності на сорт рослин.

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Експертиза заявки (ст. 25 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»);
- ◆ Рішення про виникнення прав на сорт (ст. 31 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»);
- ◆ Державна реєстрація прав на сорт рослин (ч. 1 ст. 15 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»);
- ◆ Охоронні документи на права інтелектуальної власності на сорти рослин: (Патент на сорт рослин, Свідоцтво про авторство на сорт рослин, Свідоцтво про державну реєстрацію сорту рослин) (ст. 35 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

ІНДИКАТОРИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

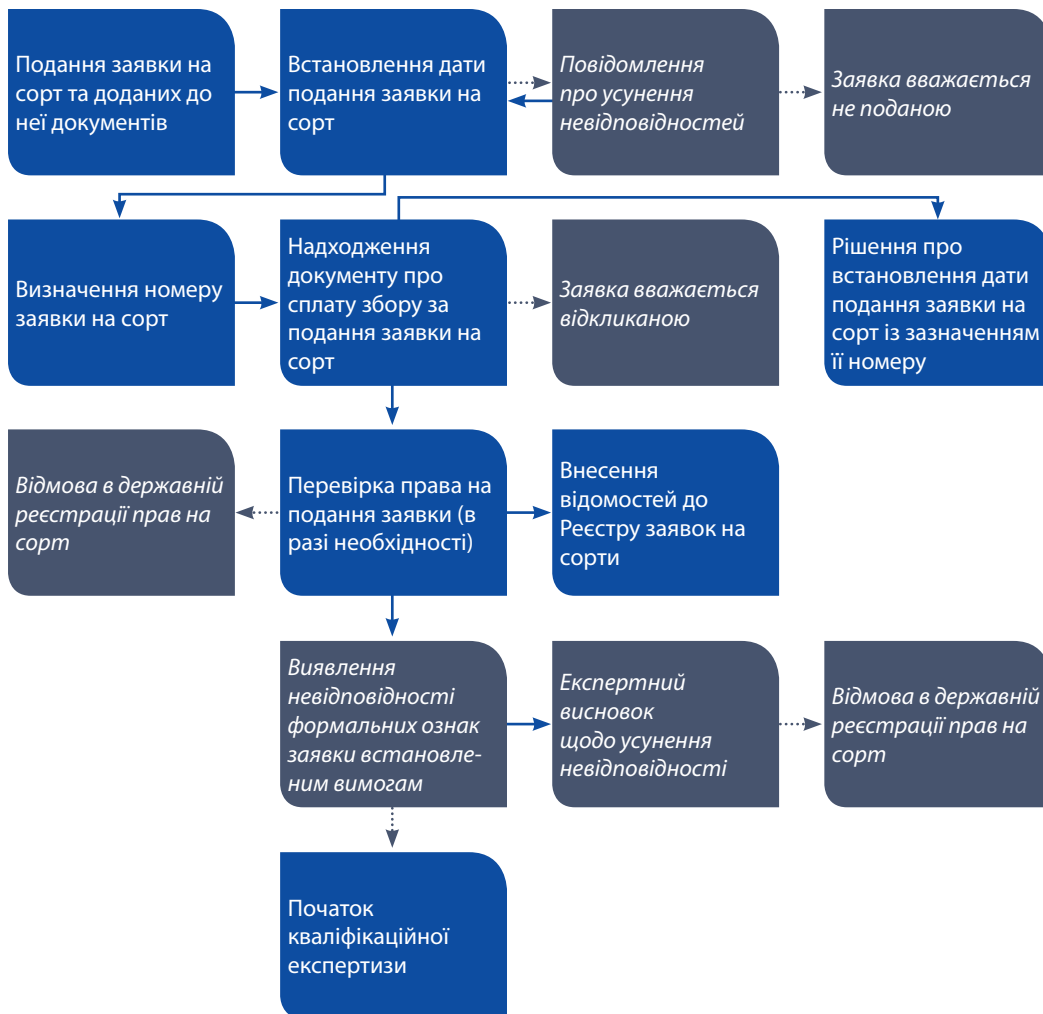
- ◆ Кількість випадків використання сортів не занесених до Реєстру сортів рослин України → 0;
- ◆ Кількість поданих заявок;
- ◆ Кількість рішень про виникнення прав на сорт;
- ◆ Кількість зареєстрованих сортів рослин;
- ◆ Кількість виданих свідоцтв про авторство на сорт рослин;
- ◆ Кількість виданих патентів.

АНАЛІЗ РЕГУЛЮВАННЯ:

Права на сорт набуваються в Україні шляхом подання до Компетентного органу (Мінагрополітики) заявки, експертизи заявки та державної реєстрації прав. Заявка на сорт подається до Компетентного органу особою, яка має на це право. Експертиза заявки має статус державної науково-технічної експертизи та складається з формальної експертизи (експертизи за формальними ознаками) та кваліфікаційної (технічної) експертизи.

Формальна експертиза. Компетентним органом визначається:

- ◆ дата подання, заявки;
- ◆ перевіряється відповідність складу документів заявки;
- ◆ встановлюється дата пріоритету відповідно до положень статті 22 цього Закону;
- ◆ встановлюється факт сплати збору за подання заявки.

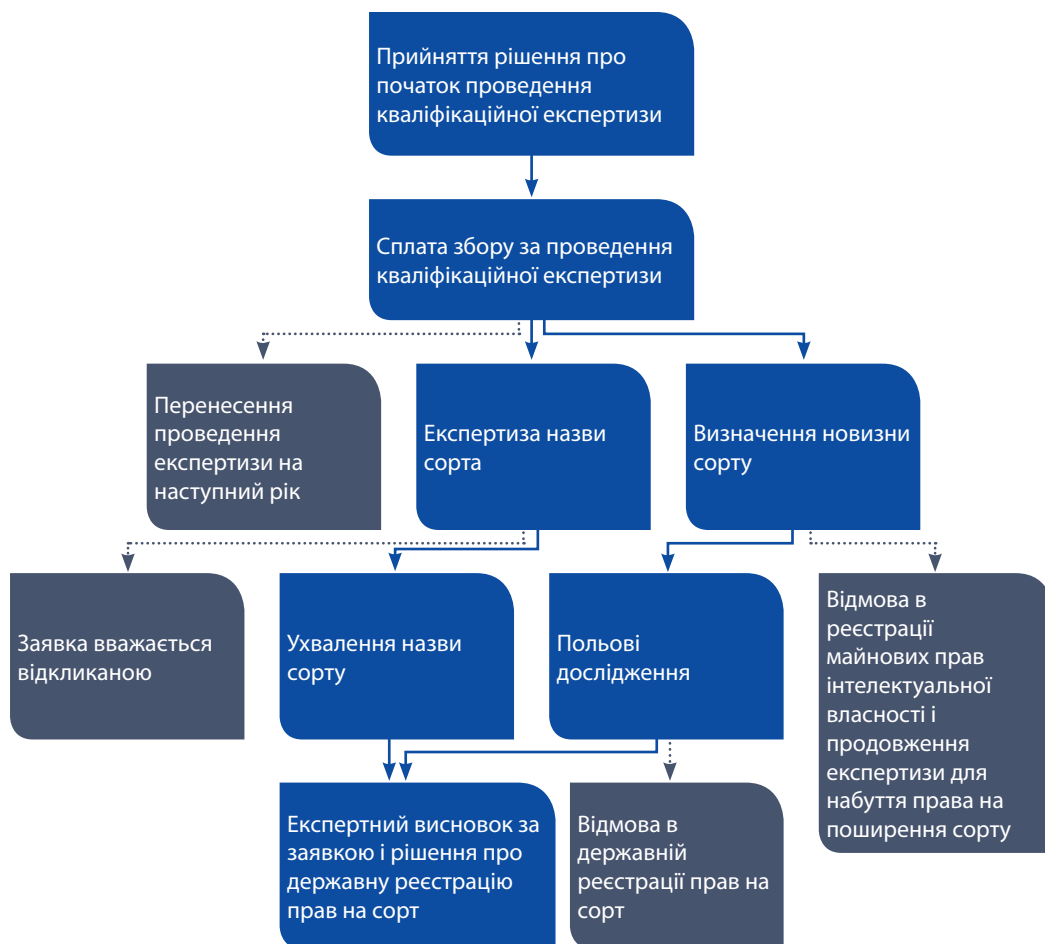
-.-> «ні» або «негативне рішення»
 → «так» або «позитивне рішення»

За результатами протягом **десяти** календарних днів з моменту подання заявки приймається рішення (у формі наказу) про прийняття заявки до розгляду та заявнику надсилаються: повідомлення про прийняття заявки до розгляду (із зазначенням її номера та дати подання) та ввезення дослідних зразків сортів (із зазначенням необхідної кількості) для цілей експертизи заявки; повідомлення щодо сум зборів, які має сплатити заявник, та реквізити для сплати. Також заявка вноситься до Реєстру заявок.

Кваліфікаційна експертиза передбачає проведення комплексу досліджень, необхідних для підготовки експертного висновку за заявою та прийняття рішення щодо державної реєстрації сорту і прав на нього.

Під час проведення кваліфікаційної експертизи:

- ◆ проводиться експертиза запропонованої назви сорту;
- ◆ визначається новизна сорту;
- ◆ визначається відповідність сорту критеріям відмінності, однорідності та стабільності, а Компетентний орган визначає переліки родів і видів, сорти яких проходять цю експертизу;
- ◆ проводиться експертиза на придатність сорту для поширення;
- ◆ розглядаються можливі заперечення третіх осіб проти набуття прав на сорт.

---> «ні» або «негативне рішення»
 —> «так» або «позитивне рішення»

Експертиза назви сорту проводиться Українським інститутом експертизи сортів рослин (Експертний заклад). За результатами експертизи назви сорту Експертний заклад готує експертний висновок, який надсилається заявнику. За результатами експертизи та на підставі експертного висновку сорту присвоюється назва відповідним рішенням органу (у формі наказу).

Експертиза на придатність сорту для поширення проводиться Експертним закладом за умови попередньої сплати відповідного збору. Експертний висновок надсилається виключно Компетентному органу та заявнику.

У разі відповідності за результатами кваліфікаційної експертизи заявленого сорту вимогам Закону Компетентним органом приймається рішення (у формі наказу) про виникнення прав на сорт. Якщо заявлений сорт не відповідає вимогам цього Закону, приймається рішення (у формі наказу) про відмову у виникненні прав на сорт, після чого Компетентний орган приймає рішення (у формі наказу) про державну реєстрацію сорту і видачу патенту або рішення про відмову. Про прийняте рішення повідомляється заявник.

ПРОБЛЕМА: НЕНАЛЕЖНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН

Система набуття прав на сорти рослин в Україні регулюється Законом України «Про охорону прав на сорти рослин».

Зазначений Закон у тій редакції, що є чинною на даний час діє більше ніж півтора року. Зміни до Закону, які набрали чинності 30.06.2016 року були внесені з метою приведення діючого регулювання до законодавства ЄС.

Однак, суттєвих змін у Законі зазнав суб'єктний склад, що реалізує повноваження у сфері охорони прав на сорти рослин, а саме реалізацію цих повноважень на даний момент покладено на Мінагрополітики.

Такий об'єм функцій, який отримало Мінагрополітики занадто великий для його штату та організації роботи міністерства. Оскільки реалізація таких повноважень вимагає достатньої кількості персоналу та технічного забезпечення. Окрім того, персонал повинен мати належну кваліфікацію, оскільки сфера охорони прав на сорти рослин охоплює охорону прав інтелектуальної власності та агрономію. Однак на сьогодні у складі Міністерства функціонує лише один сектор у складі двох осіб, який займається реалізацією цих функцій.

Набуття прав на сорти рослин це процес який має велику кількість етапів та є досить тривалим у часі. Через складність процедури прийняття рішень міністерством, наразі наявні випадки пропущення та недотримання строків що встановлені Законом України «Про охорону прав на сорти рослин», розгляду документів поданих заявниками.

Одним із негативних наслідків пропущення строків, є невчасність початку проведення основного етапу цього процесу, такого як кваліфікаційна експертиза. Кваліфікаційна експертиза є етапом сезонним, оскільки проводиться у полі, і для кожного окремого виду рослин має свої сезонні рамки.

Якщо ж звернутися до міжнародної практики реалізації політики з охорони прав на сорти рослин, то можна побачити що у європейських країнах ця система функціонує інакше. Наприклад у Великобританії існує окремий орган який називається Plant Variety Rights Office, який займається усіма функціями пов'язаними з охороною прав на сорти рослин, починаючи з прийняття заявки і закінчуючи видачею охоронних документів.

У Нідерландах також функціонує окремий орган, що займається охороною прав на сорти рослин, який називається Raatvoorplantenrassen.

З огляду на зазначене та, звертаючись до міжнародного досвіду можна зробити висновок, що функції з охорони прав на сорти рослин є досить специфічними і є невластивими такому органу як Міністерство, оскільки його основною задачею якого є формування та впровадження політики.

ВИСНОВОК:

Задля належного функціонування системи охорони прав на сорти рослин доцільно реалізацію таких функцій доручити не органу який формує політику у цій сфері (міністерство), а органу до повноважень якого належить реалізація політики.

ПРОБЛЕМА: ВІДСУТНІСТЬ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ДЛЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН

Нормативно-правові акти, що були прийняті на виконання попередньої редакції Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», що діяла до 30.06.2016 досі залишаються не приведеними у відповідність до нової редакції, а відтак є неактуальними та потребують суттєвого перегляду.

Мінагрополітики реалізуючи повноваження у сфері охорони прав на сорти рослин досі застосовує нормативно-правові акти що були прийняті на виконання старої редакції закону, у тій частині, що йому не суперечить, однак не має на це жодної юридичної підстави.

Така проблема, значно ускладнює процес пов'язаний із набуттям прав на сорти рослин, починаючи із подання заявки та закінчуючи отриманням охоронних документів. Зокрема щодо визначення форм документів що подаються до Мінагрополітики, та форм свідоцтв про авторство на сорт, форми патенту. Усі форми таких документів наразі затверджені неактуальними нормативно-правовими актами.

Відтак, охоронний документ виданий із порушеннями, або всупереч вимогам нормативно-правових актів може бути визнаний недійсним, а володілець такого охоронного документу понести великі збитки за неможливості використання повного обсягу прав що, охороняються таким документом.

Окрім того, Законом України «Про охорону прав на сорти рослин» визначено, що Мінагрополітики забезпечує ведення Реєстру сортів рослин України, Реєстру заявок та Реєстру патентів у порядку визначеному Кабінетом Міністрів України.

Внесені відомості про сорт до **Реєстру заявок** надають заявнику право на його тимчасову правову охорону від дати подання заявки.

Реєстр сортів рослин України містить відомості щодо державної реєстрації майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту рослин.

Реєстр патентів містить відомості щодо державної реєстрації майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин.

Наразі на офіційному веб-сайті Мінагрополітики розміщено лише Реєстр сортів рослин України станом на 07.08.2017. Також на сайті розміщено періодичне офіційне видання в якому можна знайти інформацію із Рєстру заявок, та інформацію щодо державної реєстрації сортів рослин.

Однак, варто звернути увагу, що порядки ведення зазначених реєстрів залишаються не затвердженими.

ВИСНОВОК:

З метою виконання вимог Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» необхідно визначити порядки ведення реєстрів, що дасть змогу забезпечити їх належне функціонування та якнайшвидше переглянути та привести у відповідність підзаконні нормативно-правові акти якими затверджено форми охоронних документів на права на сорти рослин.

КЕЙС №3

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ:

Забезпечення біологічної і генетичної безпеки.

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ:

Державна реєстрація створених на основі ГМО сортів сільськогосподарських рослин (ст. 14 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»).

ІНДИКАТОРИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Кількість випадків використання незареєстрованих створених на основі ГМО сортів сільськогосподарських рослин → 0;

Кількість зареєстрованих створених на основі ГМО сортів сільськогосподарських рослин.

АНАЛІЗ РЕГУЛЮВАННЯ:

Закон України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» прийнятий 31 травня 2007 року.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» (далі – закон про ГМО) забороняється вивільнення в навколишнє природне середовище ГМО до їх **державної реєстрації**.

Сорти сільськогосподарських рослин, які створені на основі ГМО, підлягають державній реєстрації. Статтею 11 закону про ГМО передбачено, що органом, який здійснює державну реєстрацію таких сортів рослин, є Міністерство аграрної політики та продовольства України.

ПРОБЛЕМА 1. ІНСТРУМЕНТ НЕ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ

Процедуру реєстрації ГМО сортів рослин було затверджено ще до прийняття закону про ГМО, постановою КМУ № 1304 від 17.08.1998 «Про затвердження Тимчасового порядку ввезення, державного випробування, реєстрації та використання трансгенних сортів рослин в Україні» (втратив чинність). Навіть були намагання зареєструвати **п'ять** сортів рослин сільськогосподарських культур зарубіжної селекції. Заявки були подані на реєстрацію ГМО-картоплі, кукурудзи, ріпаку. Однак, пройшовши процес випробувань, жоден з них не отримав позитивного висновку та не був зареєстрований в Україні.

З того часу в Україні **не зареєстровано жодного створеного на основі ГМО сорту рослин**, а отже і використання його на території України заборонено.

Незважаючи на заборону ввезення та обігу ГМО сортів рослин, деяка частка ГМО сортів рослин все ж присутня на ринку. Це стосується, зокрема, сої та кукурудзи. Фактичної статистики по кількості ГМО сортів рослин в Україні немає, але учасниками ринку називається цифра посівів, зокрема ГМО сої та не ГМО сої в співвідношенні **50:50**. Іноді називаються й більші цифри.

Причинами відсутності жодного зареєстрованого ГМО сорту рослин є:

недосконале та досить складне правове регулювання реєстрації створених на основі ГМО сортів сільськогосподарських рослин;

постійне передавання повноважень, а також розподіл функцій щодо ГМО серед багатьох регуляторних органів;

відсутність належного державного контролю за реєстрацією, ввезенням та обігом ГМО тощо.

ВИСНОВОК:

Не зважаючи на те, що закон не передбачає прямої заборони на використання ГМО, чинним законодавством передбачена заборона використовувати незареєстроване ГМО. Попри дану заборону деяка частка ГМО сортів рослин все ж присутня на ринку. Вирішити наявні проблеми можливо через вдосконалення та оптимізацію правового регулювання, запровадження дієвого державного контролю за обігом ГМО в Україні.

ПРОБЛЕМА 2. ВІДСУТНІСТЬ ДІЄВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ЗМІСТОМ ГМО ПРИ РЕЄСТРАЦІЇ СОРТУ РОСЛИН

Частиною 2 ст. 38 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» передбачено, що сорти, не внесені до Реєстру сортів рослин України, забороняється поширювати в Україні, якщо інше не встановлено законом.

При реєстрації сорту, суб'єкт господарювання подає уповноваженому органу заявку за встановленою формою та додатки до неї. Однак, правила подання заявки наразі є неактуальними, адже були затверджені ще до прийняття змін до Закону «Про охорону прав на сорти рослин» та закону про ГМО (*Наказ Мінагрополітики «Про затвердження Правил складання та подання заявки на сорт рослин» від 26.04.2007 N 287*).

Проектом змін до вищенаведених правил, розміщеному на офіційному сайті Мінагрополітики (<http://minagro.gov.ua/uk/regulatory?nid=21449>) пропонується в Технічній анкеті сорту, яка є обов'язковим додатком до заявки, зазначати «достовірну інформацію щодо використання ГМО при створенні сорту».

Проте за даними учасників ринку, попри відсутність в законодавстві вимоги документально підтверджувати наявність чи відсутність ГМО, фактично закладу експертизи необхідно подавати до заявки довідку про відсутність генетично модифікованих ліній у сортах рослин, які проходять державне випробування. Дана довідка складається у довільній формі.

Ефективність застосування даного документа є сумнівною. Адже:

по-перше, не дає «достовірної» інформації про наявність чи відсутність ГМО через те, що фактична експертиза на виявлення ГМО не проводиться;

по-друге, відсутній дієвий механізм визначення наявності ГМО.

Основними розробниками ГМО є іноземні транснаціональні корпорації, такі як, Monsanto, AgrEvo, Novartis, DuPont та інші. Україна ж не здійснює такі дослідження, а отже використання ГМО можливо лише з дозволу (ліцензії) правоволодільців ГМО та сплатою їм ліцензійних платежів (роялті).

ВИСНОВОК:

При реєстрації сорту рослин відсутній механізм визначення наявності ГМО. До того ж методи визначення ГМО, які використовуються українськими лабораторіями, дозволяють виявляти наявність в рослинах лише кількість ГМО, а не визначений набір генів ГМО, створених конкретним розробником.

Наявність цих проблем гальмує законне використання створених на основі ГМО сортів сільськогосподарських рослин та їх реєстрацію, також свідчить про відсутність захисту прав інтелектуальної власності на сорти рослин, зокрема, створених на основі ГМО.

КЕЙС №4

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ:

Охорона спрямована на забезпечення умов для набуття та виникнення права і його непорушності.

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ:

Державне мито за виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин (п. 12 ст. 2 Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито»).

ІНДИКАТОРИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Розмір державного мита за виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин → Витрати на заходи з реалізації державної політики у сфері охорони прав на сорти рослин, зокрема на сплату членського внеску України до бюджету Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин.

АНАЛІЗ РЕГУЛЮВАННЯ:

Законодавством передбачена сплата платежів за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин. Це **державне мито** та **збори**.

СПЛАТА ДЕРЖАВНОГО МИТА за виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин передбачена частинами 2 і 4 ст. 31, ст. 56 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин».

РОЗМІРИ ДЕРЖАВНОГО МИТА встановлюються п. 12 ст. 2 Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито».

Частиною 1 ст. 56 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» передбачено, що кошти, одержані від сплати державного мита, зараховуються до Державного бюджету України і спрямовуються на заходи з реалізації державної політики у сфері охорони прав на сорти рослин, зокрема на сплату членського внеску України до бюджету Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин.

СПЛАТА ЗБОРІВ за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин передбачені ст.ст. 20, 25, 31, 42, 56 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин».

РОЗМІРИ ЗБОРІВ встановлюються Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. №1183.

Частиною 3 ст. 56 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», збори сплачуються до державного бюджету та використовуються на покриття витрат за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин.

Відсутність статистичних даних, які б показували сплату зборів за дії, пов'язані з охороною прав на сорти рослин, унеможлиблює розрахунок ефективності даного інструменту. Щодо державного мита, то в законі чітко визначена ціль регулювання, яка робить можливим визначити критерії вимірюваності її досягнення.

ПРОБЛЕМА 1. ВІДСУТНІСТЬ ОПЕРАТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ СПЛАТИ ЗБОРУ ЗА ПІДТРИМАННЯ ЧИННОСТІ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТ РОСЛИН ТА ПІДТРИМАННЯ ЧИННОСТІ МАЙНОВОГО ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПОШИРЕННЯ СОРТУ РОСЛИН

Відповідно до ч. 1 ст. 41 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» чинність майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин обмежується строком, установленим цим Законом, та підтримується за умови сплати **збору за її підтримання**.

Збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин або чинності майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту рослин сплачується за кожний рік починаючи з календарного року, наступного за роком державної реєстрації прав.

В разі прострочення сплати збору припиняється чинність прав з першого дня року, за який збір не сплачено.

Проте, законом не передбачено механізму контролю за сплатою збору, відсутнє оперативне відстеження збігання строків.

ВИСНОВОК:

Відсутність контролю за строками сплати зборів за підтримання чинності майнового права інтелектуальної власності на сорт рослин та підтримання чинності майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту рослин може порушувати права володільців сорту. З метою вирішення даної проблеми необхідно ввести інструмент інформування про наближення граничного строку сплати збору.

ПРОБЛЕМА 2. КОШТИ, ОДЕРЖАНІ ВІД СПЛАТИ ДЕРЖАВНОГО МИТА НЕ СПРЯМОВУЮТЬСЯ НА ЗАХОДИ З РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН

Частиною 1 ст. 56 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» передбачено, що кошти, одержані від сплати державного мита, зараховуються до Державного бюджету України і спрямовуються на заходи з реалізації державної політики у сфері охорони прав на сорти рослин, зокрема на сплату членського внеску України до бюджету **Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин**.

Україна є повноправним членом Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин з 2006 року відповідно до Закону України «Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин».

За участь у даній організації передбачена сплата щорічного членського внеску. У 2017 році необхідно сплатити **10 728 швейцарських франків** (при курсі НБУ на 29.08.2017 складає **286 615,68 грн**)¹. Кількість сортів рослин, за які протягом року сплачено держмитом за виникнення майнового права інтелектуальної власності на сорт складає **1010 одиниць** (за даними офіційного сайту Міністерства аграрної політики та продовольства України). Розмір державного мита за виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин складає **1,0** неоподатковуваний мінімум доходів громадян, тобто **17 грн**.

¹ За даними офіційного сайту Міністерства закордонних справ України (<http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/io-register>)

АНАЛІЗ ІНДИКАТОРА ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Розмір щорічного членського внеску у Міжнародному союзі з охорони нових сортів рослин **має** = Розмір державного мита за виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин.

286 615,68 грн не = 17 170 грн

Отже, регулювання могло би досягти своєї цілі, якби розмір отриманого державного мита за виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин був більше у **16** разів, ніж фактично отриманий. Слід також врахувати те, що Україна має несплачені зобов'язання за попередні роки в розмірі **32 184 швейцарських франків** (за даними офіційного сайту Міністерства закордонних справ України).

ВИСНОВОК:

Розмір державного мита за виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин не відповідає індикатору досягнення цілі. Необхідно внести зміни в Декрет Кабінету Міністрів України «Про державне мито», передбачивши такий розмір державного мита за виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, який би зміг покрити розмір щорічного членського внеску у Міжнародному союзі з охорони нових сортів рослин, а також заборгованість за попередні роки.

БІЗНЕС-ПРОЦЕС «ВИРОБНИЦТВО»

КЕЙС №5

ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Запобігання реалізації продукції, небезпечної для життя, здоров'я та майна громадян і навколишнього природного середовища. Сприяння споживачеві в компетентному виборі продукції;
- ◆ Визначення сортових якостей насіння і садивного матеріалу.

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ:

Сертифікація насіння та/або садивного матеріалу.

ІНДИКАТОРИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Кількість реалізованого не сертифікованого насіння та/або садивного матеріалу → 0;
- ◆ Кількість позовів до суду стосовно невідповідності заявленим сортовим, посівним і товарним якостям сертифікованого насіння та/або садивного матеріалу → 0;
- ◆ Кількість виданих сертифікатів на насіння;
- ◆ Кількість виданих сертифікатів на садивний матеріал.

ПРОБЛЕМА 1: ВІДСУТНІСТЬ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ ФУНКЦІЙ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ НАСІННЯ І САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Статтею 18 Закону України «Про насіння і садивний матеріал» визначено, яке насіння та садивний матеріал підлягають сертифікації. Також зазначеною статтею передбачено, що Порядок проведення сертифікації, видачі та скасування сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал та форма сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал затверджуються Кабінетом Міністрів України. Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2017 р. № 97 затверджено зазначений Порядок.

Орган з оцінки відповідності має право здійснювати діяльність з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва лише за умови, що він уповноважений Мінагрополітики (ст. 18 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

Підприємства, установи, організації чи їхні підрозділи, акредитовані та уповноважені на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва, включаються Мінагрополітики, до Реєстру органів з оцінки відповідності (ст. 12 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

Сортові якості насіння або садивного матеріалу засвідчують:

- ◆ Мінагрополітики;
- ◆ Органи з оцінки відповідності, що входять до сфери його управління¹.

¹ Наказом Мінагрополітики від 19.01.2017 № 7 «Про деякі питання забезпечення сертифікації насіння і садивного матеріалу» державне підприємство «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції» (ЄДРПОУ 39394238) уповноважено на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва та визначено адміністратором Реєстру органів з оцінки відповідності.

Посівні якості насіння або товарні якості садивного матеріалу засвідчують:

- ◆ Мінагрополітики;
- ◆ Органи з оцінки відповідності будь-якої форми власності¹.

Отже, сертифікацією насіння та/або садивного на даний момент має право займатися одне державне підприємство – **ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції»**, що належить до сфери управління Мінагрополітики, і одне підприємство, яке не належить до сфери управління Міністерства, – **ТОВ «Агросерт»** має повноваження визначати посівні якості насіння і товарні якості садивного матеріалу.

Проте залишається нереалізованою функція здійснення контролю за діяльністю органу з оцінки відповідності щодо виконання функцій, на які його уповноважено, як це передбачено статтею 18 Закону України «Про насіння і садивний матеріал», оскільки відповідний порядок здійснення контролю має бути визначений Кабінетом Міністрів України.

ВИСНОВОК:

Для належного функціонування системи сертифікації насіння та/або садивного матеріалу необхідно визначити порядок здійснення контролю за діяльністю органу з оцінки відповідності щодо виконання функцій, на які його уповноважено.

ПРОБЛЕМА 2: ВІДСУТНІСТЬ ПОВНОВАЖНОГО ПРЕДСТАВНИКА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНІЙ АСОЦІАЦІЇ З КОНТРОЛЮ ЗА ЯКІСТЮ НАСІННЯ (ISTA)

Відповідно до статті 20 Закону України «Про насіння та садивний матеріал» та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку проведення сертифікації, видачі та скасування сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал та форм сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал» № 97 від 21 лютого 2017 року, насіння і садивний матеріал, що ввозяться на територію України та на які видані сертифікати OECP та сертифікати ISTA, не потребують додаткової перевірки показників, зазначених у цих сертифікатах. Тобто під час ввезення насіння на територію України визнаються сертифікати міжнародного зразка ISTA.

Із ратифікацією Конституції Міжнародної асоціації з контролю за якістю насіння законом від 22 грудня 2010 року Україна набула права видавати міжнародні сертифікати на партію насіння, які засвідчують посівні та сортові якості насінневого матеріалу (сертифікати ISTA). В 2015 році було реалізовано це право – ДП «Державний центр сертифікації та експертизи сільськогосподарської продукції» отримано акредитацію в ISTA.

Повноваження представляти Кабінет Міністрів України у Міжнародній асоціації з контролю за якістю насіння призначено **Державну інспекцію сільського господарства** та Голову такої Інспекції – Головного державного інспектора сільського господарства (за посадою) (постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 р. № 1143 «Про вступ до Міжнародної асоціації з контролю за якістю насіння (ISTA)»).

¹ Наказом Мінагрополітики від 08 листопада 2017 року № 602 «Про уповноваження на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва» ТОВ «Агросерт» (ЄДРПОУ 40992450) уповноважено на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва шляхом визначення посівних якостей насіння і товарних якостей садивного матеріалу, здійснення лабораторного сортового контролю насіння і садивного матеріалу, видачу сертифікатів на посівні якості насіння і товарні якості садивного матеріалу.

Однак постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» Державну інспекцію сільського господарства ліквідовано, а **повноважного представника не перепризначено**. З огляду на те, що наразі не визначено органу, який би був повноважним представником, існують ризики несплати Україною членських внесків за участь в Міжнародній асоціації з контролю за якістю насіння, що може призвести до припинення Україною членства в даній організації.

ВИСНОВОК:

З метою уникнення для України негативних наслідків необхідно затвердити в нормативно-правовому акті повноважного представника в Міжнародній асоціації з контролю за якістю насіння.

КЕЙС №6

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ:

Забезпечення насінням і садивним матеріалом районів, що не виробляють власного насіння і садивного матеріалу або мають обмежені можливості для його виробництва, надання допомоги у разі знищення або пошкодження насінницьких посівів та насаджень внаслідок стихійного лиха, а також для забезпечення сортооновлення, сортозаміни та реалізації насіння і садивного матеріалу за міжнародними договорами України.

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ:

Формування державного резервного насіннєвого фонду.

ІНДИКАТОРИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Дефіцит насіння і садивного матеріалу в районах, що не виробляють власного насіння і садивного матеріалу або мають обмежені можливості для його виробництва → 0;

Обсяги формування резервного фонду = **5%** потреби держави в насінні та садивному матеріалі.

ПРОБЛЕМА. ДЕРЖАВНИЙ РЕЗЕРВНИЙ НАСІННЄВИЙ ФОНД НЕ ФОРМУЄТЬСЯ В ДОСТАТНІХ ОБСЯГАХ

Державний резервний насіннєвий фонд (далі – резервний фонд) формується для забезпечення насінням районів, що не виробляють власного насіння або мають обмежені можливості його виробництва, надання допомоги юридичним та фізичним особам, зайнятим виробництвом сільськогосподарської продукції, у разі знищення або пошкодження насінницьких посівів унаслідок стихійного лиха, для забезпечення сортовідновлення, сортозаміни та реалізації насіння за міжнародними договорами.

Забезпечення формування державного резервного насіннєвого фонду і контроль за ефективним його використанням здійснює Міністерство аграрної політики та продовольства України відповідно до ст. 7 «Про насіння і садивний матеріал».

Обсяги формування резервного фонду з урахуванням потреб виробництва щороку до лютого мають визначатися Мінагрополітики – щодо насіння сільськогосподарських рослин, Держлісагентством – щодо насіння лісових рослин, Мінрегіоном – щодо насіння квітково-декоративних рослин. Узагальнені пропозиції Міністерства аграрної політики та продовольства подає до 1 квітня на затвердження Кабінетові Міністрів України.

Формування державного резервного насіннєвого фонду здійснюється за рахунок коштів загального та спеціального фондів державного бюджету.

Державним бюджетом передбачено фінансування заходів з формування державного насіннєвого фонду за рахунок коштів, отриманих до спеціального фонду (стаття 14 Закону «Про Державний бюджет України на 2017 рік» і попередніх років).

Кабінет Міністрів України затверджує загальний обсяг формування державного резервного насіннєвого фонду в обсязі не менше **п'яти відсотків** потреби держави в насінні та садивному матеріалі.

Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 24 квітня 2013 р. №488-р «Про затвердження загальних обсягів формування державного резервного насіннєвого фонду» затвердив загальні обсяги формування державного резервного насіннєвого фонду на період до 2020 року (Додатки № 10 і № 11).

Так, розпорядженням передбачені обсяги формування насіннєвого фонду від **12,4** до **16,5 тис. тонн** різних насіннєвих культур в залежності від року. На закупівлю насіння заплановано витратити від **55,5** до **74,4 млн грн** щороку. Проте фактично закупівля насіння не здійснювалася, кошти з бюджету не виділялися. До того ж актом не визначено потребу держави в насінні та садивному матеріалі, від якої і має залежати обсяг формування державного резервного насіннєвого фонду (не менше **5%**).

ВИСНОВОК:

Формування державного резервного насіннєвого фонду фактично не здійснюється через брак фінансування з фондів державного бюджету. Аби інструмент запрацював, необхідно вирішити проблему з фінансуванням.

КЕЙС №7

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ:

Використання сорту з мотивів надзвичайної суспільної необхідності та за умови воєнного чи надзвичайного стану.

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ:

Примусова ліцензія на використання сорту.

ІНДИКАТОР ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Кількість виданих примусових ліцензій на використання сорту за наявності передбачених ст. 43 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» підстав.

Умовою видачі примусової ліцензії Кабінетом Міністрів є наявність надзвичайної суспільної необхідності або воєнного чи надзвичайного стану, а також . Відсутність даних підстав пояснює те, що на сьогодні не видано жодної примусової ліцензії на використання сорту, хоча вимоги до інструмента, які має чинна редакція закону, діють ще з 2002 року.

**ВИДАЧА ПРИМУСОВОЇ ЛІЦЕНЗІЇ
КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ**

Видається на строк до 4-х років визначеній особі з мотивів надзвичайної суспільної необхідності та за умови воєнного чи надзвичайного стану з виплатою відповідної компенсації володільцю патенту.

ВИДАЧА ПРИМУСОВОЇ ЛІЦЕНЗІЇ СУДОМ

Видається якщо після 3-х років від дати державної реєстрації чи від дати, коли використання сорту було припинено, сорт в Україні не використовується або використовується у незначних обсягах, а володільць патенту без поважних причин відмовляє в укладенні ліцензійного договору на використання такого сорту. Під час судового розгляду володільць патенту не доведе, що факт невикористання сорту чи відмова у видачі ним ліцензії зумовлені поважними причинами, а особа-позивач доведе, що вона у фінансовому і в усіх інших відношеннях у змозі компетентно та ефективно здійснювати права, надані ліцензією.

ВИДАНО – 0

ПРОБЛЕМА. ПОВНОВАЖЕННЯ ВИДАВАТИ ПРИМУСОВІ ЛІЦЕНЗІЇ НА ВИКОРИСТАННЯ СОРТУ

Примусова ліцензія на використання сорту – дозвіл (ліцензія), який дає право особі, яка його отримує, використовувати сорт без дозволу володільця патенту. Видавати примусові ліцензії на використання сортів можуть Кабінет Міністрів України і суд (ст. 43 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»).

Як видно з положень закону, лише Уряд і суд мають повноваження видавати даний вид ліцензії.

Статтею 6 Конституції України передбачено, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Відповідно до ч. 1 ст. 49 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України на основі та на виконання Конституції і законів України, актів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, видає обов'язкові для виконання акти – постанови і розпорядження.

Всупереч положенням законодавства Кабінет Міністрів України уповноважує Державну ветеринарну та фітосанітарну службу видавати примусові ліцензії на використання сортів своєю постановою від 19 серпня 2002 р. №1183. І вже в Порядку видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин, затвердженому КМУ від 29 січня 2003 р. №121, передбачено, що примусову ліцензію видає Держветфітослужба.

Ці дві постанови суперечать вимогам законодавства в частині органу, уповноваженому на видачу примусових ліцензій. Уповноважуючи інший орган виконавчої влади на видачу примусових ліцензій Кабінет Міністрів діяв з перевищенням повноважень, наданих йому законодавством.

ВИСНОВОК:

Не зважаючи на те, що не було видано жодної примусової ліцензії на використання сорту, інструмент не можна вважати таким, що не досягає цілі регулювання. Це пояснюється відсутністю обов'язкових для її видачі підстав, а також звернень за її отриманням.

КЕЙС №8

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ:

Контрольоване розмноження та подальше вивезення насіння і садивного матеріалу за межі України.

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ:

Погодження щодо насіння сорту, внесеного до Переліку сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна, яке ввозиться в Україну (вивозиться за межі території України) (ч. 2 ст. 20 Закону України «Про насіння і садивний матеріал»).

ІНДИКАТОРИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Кількість випадків неконтрольованого розмноження насіння і садивного матеріалу не внесеного до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, але внесеного до Переліку сортів рослин ОЕСР → 0;
- ◆ Кількість клопотань щодо надання погодження;
- ◆ Кількість відмов у видачі погодження;
- ◆ Кількість анульованих погоджень;
- ◆ Кількість виданих дублікатів погоджень;
- ◆ Кількість переоформлень погоджень.

ВАРТІСТЬ ОТРИМАННЯ:

Безкоштовно.

АНАЛІЗ РЕГУЛЮВАННЯ:

Ввезення на територію України та вивезення за її межі насіння і садивного матеріалу сорту, не занесеного до Реєстру сортів рослин України, але занесеного до Переліку сортів рослин ОЕСР, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна. Україна, будучи членом ОЕСР, у 2009 році Україна приєдналася до Насіннєвих Схем ОЕСР стосовно зернових, кукурудзі та сорго, а в 2014 році – олійних культур.

Ввезення такого насіння і садивного матеріалу здійснюються виключно для цілей розмноження та подальшого вивезення за межі України за наявності погодження, виданого Держпродспоживслужбою України.

Порядок ввезення на територію України та вивезення за її межі насіння і садивного матеріалу сорту, не внесеного до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, але внесеного до Переліку сортів рослин ОЕСР, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна, встановлюється постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 762.

ВИСНОВОК:

Незважаючи на те, що порядок отримання погодження прийнятий, він відповідає вимогам, достатнім для виходу українського насіння на міжнародні ринки, оцінити досягнення цілі регулювання через ключові індикатори неможливо через відсутність статистичної інформації.

БІЗНЕС-ПРОЦЕС «РЕАЛІЗАЦІЯ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ»

КЕЙС №9

ЦІЛЬ РЕГУЛЮВАННЯ:

Охорона майнових прав на сорт.

ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ:

Ліцензійний договір на використання сорту.

ІНДИКАТОРИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Кількість судових позовів щодо порушення майнових прав на сорт
→ 0;

Кількість виданих ліцензій на використання сорту;

Розмір роялті сплаченого авторам сортів рослин.

ПРОБЛЕМА: ВІДСУТНІСТЬ СТРУКТУРОВАНИХ ПРАВИЛ СПЛАТИ (ЗБОРУ) РОЯЛТІ В УКРАЇНІ

Новий сорт рослини занесений до Державного реєстру сортів рослин є об'єктом інтелектуальної власності, оскільки є певним науковим досягненням, оскільки сорт може бути стійким до кліматичних умов, мати більшу урожайність та кращу якість. Селекціонер який створив сорт, вправі отримати винагороду за витрати на його створення та отримувати дохід від його використання. Також отримання винагороди за результати своєї інтелектуальної творчості є стимулюючим фактором для нарощування власного селекційного потенціалу для країни.

У світовій практиці плата за використання об'єкта інтелектуальної власності називається роялті (англ. royalties). Відповідно до норм податкового законодавства, роялті є певним видом платежів, які сплачуються власнику інтелектуальної власності (ліцензіару) покупцем прав на використання інтелектуальної власності (ліцензіатом) протягом дії ліцензійної угоди у вигляді відсотків від суми обсягів продажу чи від суми прибутку. Отже сплата роялті повинна бути оформлена ліцензійним договором.

Статтею 40 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» передбачено, що володілець патенту може видати будь-якій особі дозвіл (ліцензію) на використання сорту на підставі ліцензійного договору. За ліцензійним договором володілець патенту (ліцензіар) передає право на використання сорту іншій особі (ліцензіату), яка бере на себе зобов'язання вносити ліцензіару обумовлені договором платежі (роялті) і здійснювати інші дії, передбачені ліцензійним договором.

Виходячи із вимог Закону України «Про насіння і садивний матеріал» суб'єкти насінництва та розсадництва мають право використовувати насіння і садивний матеріал сортів рослин відповідно до вимог Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», тобто виключно за дозволом відповідного володільця сорту, відповідно за ліцензійним договором.

Однак законодавством України не врегульовано питання сплати роялті за використання сорту насіння для власних потреб (не пов'язаних із здійсненням господарської діяльності). Натомість в країнах ЄС з такого насіння для власних потреб сплачуються обов'язкові платежі власнику сорту.

Така ситуація є досить великою проблемою для селекціонерів. Проконтролювати використання сорту насіння для власних потреб в Україні практично неможливо,

як і сплату роялті такими сільськогосподарськими товаровиробниками які використовують для власних потреб таке насіння.

Як приклад можна навести систему контролю за сплатою роялті, яка функціонує у Франції. При неурядовій організації GNIS (Groupement National Interprofessionnel des Semences et plants) функціонує такий орган як SICASOV (Société d'Intérêt Collectif Agricole des Obtenteurs de Variétés Végétales) якому володільці патентів передають свої права інтелектуальної власності на сорти рослин у концесію з правом розпорядження. SICASOV може передавати права на сорти рослин у субконцесію або видавати ліцензію суб'єктам виробництва насіння.

Також стаття 15 (2) Конвенції UPOV передбачає право країн учасниць встановлювати спрощену систему використання насіння для фермерів. У Франції існує така система для фермерів Farm save seed exemption. Суть полягає у тому, що фермери мають право зберегти частину насіння і використовувати таке насіння ще раз без виплати роялті. У Франції є **два** професійних договори у цій сфері (червень 2013 – для зернових, березень 2014 – для картоплі). За такої системи фермер сплачує володільцю прав на сорти рослин GNIS. Платежі таких фермерів, які використовують спрощену систему складає **0,7 EUR** (євро) з **1 т** врожаю, що є меншим за платіж роялті за звичайною системою.

GNIS збирає платежі і перераховує акумульовану суму SICASOV і з них **85%** виплачуються володільцям патентів, а **15%** направляються на наукові дослідження та розвиток селекції. Така система дозволяє забезпечити охорону прав на сорти рослин, контроль за сплатою роялті за їх використанням та одночасно стимулює розвиток селекції у країні.

ВИСНОВОК:

Неврегульованість механізму сплати роялті потенційно може завдавати збитків селекціонерам через втрачену (недоотриману) вигоду за використання його об'єкта інтелектуальної власності.

Також маємо як результат відсутність коштів, за використання сорту, які могли б бути спрямовані на формування умов для стимулювання розвитку конкурентноспроможних та високоякісних сортів і розвитку внутрішнього ринку сільськогосподарських культур.

ПРОБЛЕМА: НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ПОРЯДКУ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ДОГОВОРУ НА ПЕРЕДАЧУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТИ РОСЛИН.

Статтю 1114 Цивільного кодексу України визначено що ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності та договори, визначені не підлягають обов'язковій державній реєстрації. Їх державна реєстрація здійснюється на вимогу ліцензіара або ліцензіата.

Однак, факт передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які відповідно до цього Кодексу або іншого закону є чинними після їх державної реєстрації, підлягає державній реєстрації.

Відповідно до вимог частини 3 ст 33 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» визначено, що Реєстр патентів повинен містити відомості зокрема щодо надання ліцензії на використання сорту.

Тому виходячи із положень Кодексу та Закону, ліцензійні договори на використання сорту підлягають державній реєстрації, однак на даний момент відсутній порядок за яким вони повинні реєструватися.

Нині залишається чинним наказ Мінагрополітики від 21.07.2003 № 244 «Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту», однак він є неактуальним і потребує перегляду.

ВИСНОВОК:

З метою дотримання вимог ЦКУ та Закону України «Про охорону прав на сорти рослин», необхідно переглянути та привести у відповідність процедуру державної реєстрації ліцензійних договорів на використання сорту рослин, це дасть змогу контролювати видані ліцензії на використання сорту рослин та захищати права авторів.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК №1 ПЕРЕЛІК ТОВАРІВ (ПОСЛУГ) РИНКУ «НАСІННЯ»

№ п/п	Назва товару (послуги) за СКП	Код СКП
1	Пшениця тверда	01.11.11
2	Пшениця, крім пшениці твердої	01.11.12
3	Кукурудза	01.11.20
4	Ячмінь	01.11.31
5	Жито	01.11.32
6	Овес	01.11.33
7	Сорго	01.11.41
8	Просо	01.11.42
9	Культури зернові інші (у т.ч. гречка, тритикале тощо)	01.11.49
10	Послуги допоміжні в рослинництві	01.61.1
11	Послуги з оброблення насіння для відтворення	01.64.10
12	Насіння бавовнику	01.11.84
13	Насіння льону	01.11.91
14	Насіння гірчиці	01.11.92
15	Насіння ріпаку й кользи	01.11.93
16	Насіння кунжуту	01.11.94
17	Насіння соняшнику	01.11.95
18	Насіння культур олійних інших, н.в.і.у.	01.11.99
19	Насіння культур овочевих, крім насіння буряку кормового	01.13.60
20	Насіння буряку цукрового	01.13.72
21	Насіння буряку кормового, насіння культур кормових інших	01.19.31
22	Послуги з оптової торгівлі насінням (крім насіння олійних культур)	46.21.12
23	Послуги з оптової торгівлі насінням і плодами олійних культур	46.21.13
24	Послуги з роздрібної торгівлі квітами, рослинами та насінням	47.00.77
25	Соя (боби)	01.11.81

ДОДАТОК №2 КОДИ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ НАСІННЯ

№ п/п	Назва КВЕД	Код КВЕД
1	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	01.11
2	Відтворення рослин	01.30
3	Допоміжна діяльність у рослинництві	01.61
4	Оброблення насіння для відтворення	01.64

ДОДАТОК №3

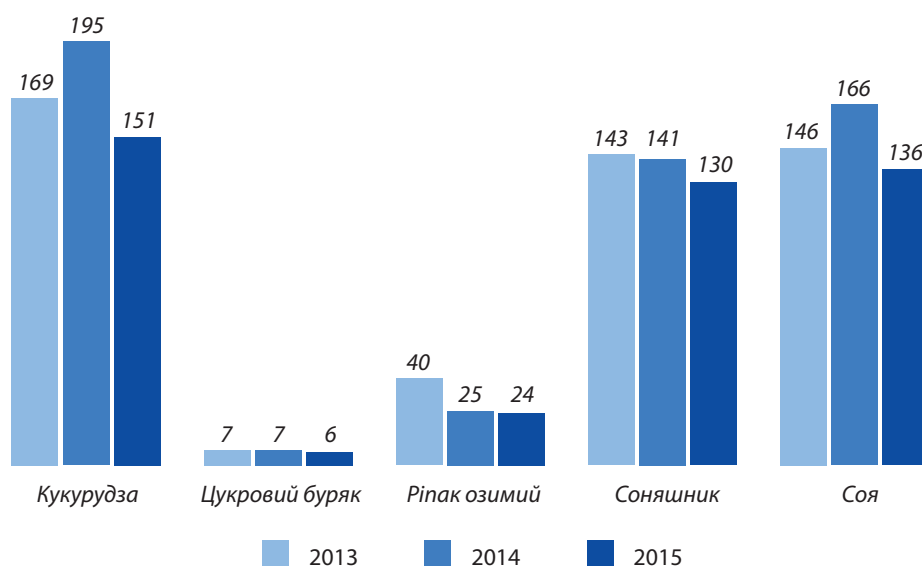
ДИНАМІКА ІМПОРТУ НАСІННЕВОГО МАТЕРІАЛУ В УКРАЇНУ, МЛН ДОЛ. США

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
соняшник	106	178	210	164	111	206
кукурудза	166	203	254	313	107	115
овочеві культури	39	36	38	36	23	26
ріпак	31	32	34	26	20	21
цукровий буряк	37	37	12	20	11	14
інші	14	17	19	16	10	14
загалом	394	503	568	575	281	396

Джерело: Держстат

ДОДАТОК №4

КІЛЬКІСТЬ ВИРОБНИКІВ НАСІННЯ

Джерело: Держсільгоспінспекція

ДОДАТОК №5

ПОВНОВАЖЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У ЗДІЙСНЕННІ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ НАСІННИЦТВА ТА РОЗСАДНИЦТВА

Період контрольних повноважень	Назва органу, який здійснює державний контроль	Підстава	Повноваження:
з 2002 по 2012 роки	Українська державна насіннева інспекція	Закон України «Про насіння і садивний матеріал», Наказ Мінагрополітики «Про затвердження Положення про Українську державну насіннєву інспекцію» від 23.03.2004 N 97	1. у частині насінництва та розсадництва контроль за: - діяльністю суб'єктів усіх форм власності і господарювання у сфері насінництва, які займаються виробництвом, заготівлею, обробкою, зберіганням, реалізацією і використанням насіння та садивного матеріалу сільськогосподарських рослин щодо додержання ними методичних і технологічних вимог із забезпечення сортової чистоти, біологічних і урожайних властивостей сорту та посівних якостей насіння і садивного матеріалу, - веденням документації сортових посівів, документації насіннєвого фонду, ділянок гібридизації насіння і садивного матеріалу, - правильним відбором проб на визначення посівних якостей насіння і садивного матеріалу для власних потреб виробника, - оформленням документів про сортові, гібридні та посівні якості насіння і садивного матеріалу, - введенням насіння і садивного матеріалу в обіг. - видача документів про якість насіння і садивного матеріалу (сертифікатів) сільськогосподарських рослин для всіх видів використання і при експортно-імпорتنних операціях; - знищенням насіння сільськогосподарських рослин, визнаного непридатним для використання на продовольчі та кормові цілі.
	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Закон України «Про охорону прав на сорти рослин», Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу з охорони прав на сорти рослин» від 19 серпня 2002 р. N 1182	2. у частині охорони прав на сорти рослин контроль за: - набуттям прав на сорти рослин та їх реєстрацією і реалізацією, проведенням експертизи сортів рослин в Україні на наявність генетично модифікованих організмів, у тому числі під час сертифікації сортів рослин, що ввозяться або вивозяться; - збереженістю сортів рослин, реєстрацією ліцензійних договорів на їх використання та виплатою авторської винагороди; - проведення державної науково-технічної експертизи сортів рослин як об'єктів інтелектуальної власності; - організація та здійснення державного випробування сортів рослин з метою визначення придатності для поширення їх в Україні; - додержанням юридичними і фізичними Особами законодавства з питань охорони прав на сорти рослин.
з 2011 по 2014 роки	Державна інспекція сільського господарства України	Указ Президента України «Про Державну інспекцію сільського господарства України» від 13 квітня 2011 року N 459	1. у частині насінництва та розсадництва контроль за: - діяльністю суб'єктів усіх форм власності і господарювання у сфері насінництва та розсадництва, включаючи лісове, квітково-декоративне насінництво та розсадництво, насінництво картоплі, овочевих, баштанних, плодових і горіхоплідних культур та розсадництво плодових, ягідних, горіхоплідних культур, винограду та хмелю, садівництва та лісових насаджень, які займаються виробництвом, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією і використанням насіння та садивного матеріалу рослин, а також за умовами вирощування садивного матеріалу, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією та використанням насіння і садивного матеріалу; - дотриманням технології виробництва на етапах вирощування, збирання і післязбиральної обробки насіння і садивного матеріалу; - дотриманням сортових та посівних якостей насіння, що реалізується суб'єктами оптової та роздрібною торгівлі; - дотриманням суб'єктами насінництва та розсадництва державних стандартів, інших нормативних документів, веденням документації сортових посівів і насаджень, ділянок гібридизації насіння і садивного матеріалу, правильного відбору проб та вибірок для визначення якостей насіння і садивного матеріалу, оформлення документів на посівні та сортові якості насіння і садивного матеріалу, за введенням насіння і садивного матеріалу в обіг; - сертифікацією насіння і садивного матеріалу.

Період контрольних повноважень	Назва органу, який здійснює державний контроль	Підстава	Повноваження:
			2. у частині охорони прав на сорти рослин контроль за: 1) дотриманням юридичними та фізичними особами вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин у сфері виробництва, використання, зберігання, реалізації та розмноження садивного матеріалу сортів рослин; 2) збереженістю сортів рослин, реєстрацією ліцензійних договорів на їх використання та виплатою авторської винагороди; 3) веденням первинного насінництва власниками майнових прав інтелектуальної власності та підтримувачами сортів рослин; 4) набуттям прав на сорти рослин та їх реєстрацією; 5) ввезенням в Україну садивного матеріалу (насіння) незареєстрованих в Україні сортів рослин; 6) дотриманням особистого немайнового права авторства на сорт, майнового права власника сорту, права попереднього користування і права при відновленні прав на сорт, права на поширення сорту в Україні, прав автора сорту при відмові власника від майнового права на сорт, порядку вивезення з України посадкового матеріалу (насіння) сортів рослин, що містять об'єкт інтелектуальної власності, угоди, укладеної між роботодавцем та автором сорту щодо виплати справедливої винагороди.
з 2014 і по тепер	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Закон України «Про насіння і садивний матеріал», Закон України «Про охорону прав на сорти рослин»	1. у частині насінництва та розсадництва: 1) забезпечення формування державного резервного насіннєвого фонду і контроль за ефективним його використанням; 2) забезпечення організації, здійснення підготовки та атестації осіб на отримання свідоцтв аудиторів з сертифікації (агрономів-інспекторів), видача та скасування свідоцтва аудитора з сертифікації (агронома-інспектора), підвищення кваліфікації аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів); 3) забезпечення проведення визначення сортових та посівних якостей насіння і сортових та товарних якостей садивного матеріалу; 4) забезпечення видачі та скасування відповідних сертифікатів у сфері насінництва та розсадництва. 2. у частині охорони прав на сорти рослин: 1) забезпечує організацію приймання заявок, проведення їх експертизи, приймає рішення щодо них; 2) забезпечує проведення державної реєстрації заявок, прав на сорти рослин, сортів і підтримувачів сортів рослин; 3) уповноважує підприємства, установи або організації на виконання окремих повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин відповідно до цього Закону; 4) видає патенти на сорти рослин, свідоцтва про авторство на сорти рослин, свідоцтва про державну реєстрацію сорту рослин; 5) забезпечує ведення Реєстру заявок, Реєстру патентів, Реєстру сортів рослин України; 6) організовує перевірку збереженості сортів рослин.

1 Мінагрополітики України своїм наказом «Про деякі питання забезпечення сертифікації насіння і садивного матеріалу» від 19 січня 2017 року № 7 уповноважило ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції» на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва. Наказом Мінагрополітики «Про уповноваження на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва» від 08 листопада 2017 року № 602 уповноважило ТОВ «Агросерт» на здійснення діяльності з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва.

Період контрольних повноважень	Назва органу, який здійснює державний контроль	Підстава	Повноваження:
	Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів	Закон України «Про насіння і садивний матеріал», Закон України «Про охорону прав на сорти рослин»	1. у частині насінництва та розсадництва контроль за: 1) дотриманням вимог законодавства у сфері насінництва та розсадництва; 2) обігом насіння і садивного матеріалу на території України; 3) видача підтвердження на ввезення в Україну та вивезення з України зразків насіння і садивного матеріалу сортів рослин, не занесених до Реєстру сортів рослин України та/або до Переліку сортів рослин ОЕСР, для селекційних, дослідних робіт і експонування; 4) забезпечує здійснення контролю за виробництвом, розмноженням, збереженням, реалізацією та використанням насіння і садивного матеріалу, поліпшенням їх сортових, посівних і врожайних якостей. 2. у частині охорони прав на сорти рослин контроль за: 1) дотриманням юридичними та фізичними особами вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин у сфері виробництва, використання, зберігання, реалізації та розмноження сортів рослин; 2) веденням первинного насінництва власниками майнових прав інтелектуальної власності та підтримувачами сортів рослин; 3) проведенням експертизи заявки на сорт рослин; 4) ввезенням в Україну садивного матеріалу (насіння) незареєстрованих в Україні сортів рослин; 5) дотриманням особистого немайнового права авторства на сорт, майнового права власника сорту, права попереднього користування і права при відновленні прав на сорт, права на поширення сорту в Україні, прав автора сорту у разі відмови власника від майнового права на сорт, порядку вивезення з України посадкового матеріалу (насіння) сортів рослин, що містять об'єкт інтелектуальної власності, угоди, укладеної між роботодавцем та автором сорту щодо виплати справедливої винагороди.

ДОДАТОК №6

ПЕРЕЛІК РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ РИНОК «НАСІННЯ»

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
1	Регулювання відсутнє					Про затвердження Порядку надання дозволу на ввезення незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів, що використовуються для проведення державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок	288	04-03-1996		Про затвердження зразка Дозволу на ввезення та застосування незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів для державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу	Міністерство охорони навколишнього природного середовища України	Наказ, Зразок, Форма типового документа	491	08-11-2006	п. 3
2	Про пестициди і агрохімікати	Верховна Рада України	Закон	86/95-ВР	02-03-1995	Регулювання відсутнє						Про затвердження зразка Дозволу на ввезення та застосування незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів для державних випробувань та наукових досліджень, а також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу	Міністерство охорони навколишнього природного середовища України	Наказ, Зразок, Форма типового документа	491	08-11-2006	п. 3

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
3	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку видачі, скасування, тимчасового зупинення дії та форми свідоцтва аудитора із сертифікації (агронома-інспектора)	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок, Форма типового документа, Свідоцтво	1031	28-12-2016	ст. 18-2	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
4	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку ведення Реєстру сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок	979	21-12-2016	ч. 3 ст. 12-5	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
5	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку ведення Реєстру органів з оцінки відповідності	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок	916	07-12-2016	ч. 5 ст. 12-4	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
6	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру суб'єктів насінництва та розсадництва	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок	882	30-11-2016	ч. 13 ст. 12-2	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
7	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку ведення Реєстру аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів)	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок	881	30-11-2016	ч. 4 ст. 12-3	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
8	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку ввезення на територію України та вивезення за її межі насіння і садивного матеріалу сорту, не внесеного до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, але внесеного до Переліку сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок, Форма типового документа, Повідомлення	762	26-10-2016	ч. 2 ст. 20	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
9	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Регулювання відсутнє						Про затвердження Порядку підготовки та проведення кваліфікаційного іспиту аудитора із сертифікації (агронома-інспектора) та форми заяви на складання такого іспиту	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Наказ, Порядок, Форма типового документа, Заява	366	07-10-2016	ч. 11 ст. 18-2
10	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Регулювання відсутнє						Про затвердження Порядку узгодження розташування насіннєвих посівів	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Наказ, Порядок	365	07-10-2016	ч. 2 ст. 13

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
11	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Регулювання відсутнє						Про затвердження Порядку підтвердження рівня компетентності та вимог до органів з оцінки відповідності у сфері насінництва та розсадництва	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Наказ, Порядок, Заява, Форма типового документа, Довідка	257	26-07-2016	ч. 4 ст. 18-1
12	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Регулювання відсутнє						Про затвердження форм заяв, які подаються для включення заявника до Державного реєстру суб'єктів насінництва та розсадництва та для внесення змін до відомостей, які містить такий реєстр	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Наказ, Заява, Форма типового документа	198	13-06-2016	ч. 4 ст. 12-2
13	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Про затвердження Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні	Кабінет Міністрів України	Постанова, Положення, Форма типового документа	686	15-05-2003	ст. 6	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
14	Про акредитацію органів з оцінки відповідності	Верховна Рада України	Закон	2407-III	17-05-2001	Регулювання відсутнє						Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
15	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Про затвердження критеріїв заборони поширення сортів рослин в Україні	Кабінет Міністрів України	Постанова, Критерії	918	07-12-2016	ст. 14	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
16	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Про заходи щодо реалізації Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»	Кабінет Міністрів України	Постанова, Положення, Умови, Порядок, Перелік	1183	19-08-2002	ст. 6	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
17	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Розміри плати за послуги, які надаються бюджетними установами, що належать до сфери управління Державної ветеринарної та фітосанітарної служби, з питань охорони прав на сорти рослин	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Наказ	96	13-02-2013	
18	Регулювання відсутнє					Деякі питання надання послуг Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, органами та установами, що належать до сфери її управління	Кабінет Міністрів України	Постанова, Перелік	1348	28-12-2011		Про затвердження розмірів плати за послуги з питань ветеринарної медицини, захисту рослин, охорони прав на сорти рослин, які надаються органами та установами, що входять до сфери управління Державної ветеринарної та фітосанітарної служби	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Наказ	96	13-02-2013	п.3 (в редакції, що діяла на момент прийняття акту)

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
19	Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності	Верховна Рада України	Закон	877-V	05-04-2007	Про затвердження критерію, за яким оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної з використанням прав на сорти рослин, та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)	Кабінет Міністрів України	Постанова	1113	26-10-2011	п.6 ч. 2 ст. 5	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
20	Про приєднання України до Схеми сортової сертифікації насіння зернових культур, Схеми сортової сертифікації насіння кукурудзи та сорго Організації економічного співробітництва та розвитку	Верховна Рада України	Закон	3019-VI	15-02-2011	Регулювання відсутнє						Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
21	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Угода між Міністерством аграрної політики України та Міністерством сільського господарства Російської Федерації про співробітництво в галузі випробування та охорони прав на сорти рослин	Російська Федерація, Міністерство аграрної політики України	Угода, Між-народний документ		26-11-2010	
22	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження форми клопотання про проведення державної апробації (випробування) генетично модифікованого організму сорту сільськогосподарської рослини та форми технічного опису генетично модифікованого організму сорту сільськогосподарської рослини	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Опис, Форма типового документа	252	19-05-2010	
23	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Інструкції щодо забезпечення дослідними зразками кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність на поширення	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Інструкція, Форма типового документа, Звіт, Лист	896	15-12-2009	

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
24	Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів	Верховна Рада України	Закон	1103-V	31-05-2007	Про затвердження розмірів тарифів на проведення експертизи, яка є підставою для державної реєстрації генетично модифікованих організмів сортів сільськогосподарських рослин у відкритій системі	Кабінет Міністрів України	Постанова, Тариф	1223	18-11-2009	ч. 6 ст. 14	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
25	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Угода між Міністерством аграрної політики України та Міністерством сільського господарства Туркменістану про співробітництво в галузі випробування та охорони сортів рослин	Республіка Туркменістан, Міністерство аграрної політики України	Угода, Міжнародний документ		15-09-2009	
26	Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів	Верховна Рада України	Закон	1103-V	31-05-2007	Деякі питання проведення апробації (випробування) та реєстрації генетично модифікованих організмів сортів сільськогосподарських рослин	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок	808	23-07-2009	абз.10 ч.1 ст.7	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
27	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Порядку ввезення в Україну дослідних зразків сортів рослин для цілей експертизи на придатність на поширення сорту та вивезення з України посадкового матеріалу сортів рослин	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Порядок, Зразок, Повідомлення, Форма типового документа	512	15-08-2008	
28	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Порядку перевірки збереженості сорту рослин	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Порядок, Форма типового документа	246	21-07-2003	
29	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Інструкція, Форма типового документа	244	21-07-2003	
30	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Регулювання відсутнє						Про затвердження Положення про експертизу назв сортів рослин	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Положення, Перелік, Форма типового документа	188	23-06-2003	абз. 4 ст. 8 (в ред., що діяла на момент прийняття акту)
31	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Регулювання відсутнє						Про затвердження Порядку визначення уповноваженого закладу експертизи сортів рослин	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Порядок	159	20-06-2003	ч. 2 ст. 9

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
32	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Регулювання відсутнє						Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення з матеріалами заявки на сорт та відомостями, що занесені до Державного реєстру прав власників сортів рослин	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Інструкція, Форма типового документа	142	29-05-2003	ч. 7 ст. 28
33	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Положення про свідоцтво про авторство на сорт рослин	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Положення, Форма типового документа, Інші	151	28-05-2003	
34	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Регулювання відсутнє						Про затвердження Порядку поширення в Україні сорту, на який не розповсюджується виключне право власника	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Порядок	3-2/139-43	12-03-2003	абз. 11 ч. 1 ст. 9 (в редакції, що діяла на момент прийняття акту)
35	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Регулювання відсутнє						Про затвердження Положення про Державний реєстр заявок на сорти рослин	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Положення	42	26-02-2003	ст. 8
36	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Про затвердження Порядку видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок, Форма типового документа	121	29-01-2003	ст. 6	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
37	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Положення про апеляційну комісію з питань інтелектуальної власності на сорти рослин	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Положення	6-1	08-01-2003	
38	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Положення про атестаційну комісію з набуття прав представників з питань інтелектуальної власності на сорти рослин	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Положення, Форма	5-1	08-01-2003	
39	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Положення про Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та про видачу патентів України на сорт рослин	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Положення, Форма	390	13-12-2002	
40	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Критеріїв заборони поширення сортів в Україні	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Інші	247	30-08-2002	
41	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Тимчасових правил проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Правила	81-ОД	29-12-2002	

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
42	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Порядку дооцінки залишків сортового гібридного насіння кукурудзи урожаю 1994 року на заготівельних і переробних підприємствах Мінсільгосппроду України за станом на 1 січня 1996 року	Міністерство фінансів України, Міністерство сільського господарства і продовольства України, Міністерство економіки України	Наказ, Порядок	105/45/63	04-04-1996	
43	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Положення про атестаційну комісію з набуття прав представників з питань інтелектуальної власності на сорти рослин	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Положення	01.05.2015	08-01-2003	
44	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Положення про апеляційну комісію з питань інтелектуальної власності на сорти рослин	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Положення	01.06.2015	08-01-2003	

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
45	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку видачі або відмови у видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання підтвердження на ввезення в Україну та вивезення з України зразків насіння і садивного матеріалу, не внесеного до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, та/або до Переліку сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку, для селекційних, дослідних робіт і експонування	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок, Форма типового документа, Заява	691	05-10-2016	ч. 7 ст. 20	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
46	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Стандарту надання адміністративної послуги з ліцензування господарської діяльності з оптової торгівлі насінням лісових рослин	Державний комітет лісового господарства України	Наказ	226	04-09-2009	

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
47	Регулювання відсутнє					Регулювання відсутнє						Про затвердження Стандарту надання адміністративної послуги Видача протоколів випробувань насіння і садивного матеріалу квітково-декоративних культур	Міністерство з питань житлово-комунального господарства України	Наказ	130	27-08-2007	
48	Про охорону прав на сорти рослин	Верховна Рада України	Закон	3116-XII	21-04-1993	Регулювання відсутнє						Про затвердження Правил складання та подання заявки на сорт рослин	Міністерство аграрної політики України	Наказ, Правила	287	26-04-2007	ч. 1 ст. 8
49	Регулювання відсутнє					Про затвердження Положення про Державну службу з охорони прав на сорти рослин	Кабінет Міністрів України	Постанова, Положення	1182	19-08-2002		Про затвердження Інструкції по оформленню державними інспекторами з охорони прав на сорти рослин матеріалів про адміністративні правопорушення	Державна служба з охорони прав на сорти рослин	Наказ, Інструкція, Форма типового документа	450	26-08-2005	п. 7 (в редакції, що діяла на момент прийняття акта). Наразі постанова втратила чинність.
50	Про приєднання України до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин	Верховна Рада України	Закон	60-V	02-08-2006	Регулювання відсутнє						Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
51	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Деякі питання формування державного резервного насінневого фонду	Кабінет Міністрів України	Постанова	216	30-03-2005	ч. 3 ст. 11	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
52	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку арбітражного (експертного) визначення якості насіння і садивного матеріалу та Порядку оформлення заяв для проведення арбітражного (експертного) визначення якості насіння і садивного матеріалу	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок	615	18-08-2017	ч. 2 ст. 23	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		
53	Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності	Верховна Рада України	Закон	877-V	05-04-2007	Про затвердження критеріїв, за якими оцінюються ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері насінництва та розсадництва та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів	Кабінет Міністрів України	Постанова, Критерії	507	12-07-2017	абз. 6 ч. 2 ст. 5	Регулювання відсутнє			Регулювання відсутнє		

№ п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Видавники	Тип	Номер	Дата	Регуляторний акт КМУ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Видавники	Тип	Номер	Дата	Посилання на положення акту КМУ, Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
54	Про насіння і садивний матеріал	Верховна Рада України	Закон	411-IV	26-12-2002	Про затвердження Порядку проведення сертифікації, видачі та скасування сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал та форм сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал	Кабінет Міністрів України	Постанова, Порядок, Форма типового документа, Сертифікат, Перелік	97	21-02-2017	ч. 8 ст. 18	Про затвердження Порядку маркування та пакування партій насіння і форми етикетки	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Наказ, Порядок, Форма	348	10-07-2017	п. 22
55	Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності	Верховна Рада України	Закон	877-V	05-04-2007	Регулювання відсутнє						Про затвердження уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) у сферах насінництва та розсадництва, охорони прав на сорти рослин	Міністерство аграрної політики та продовольства України	Наказ, Форма типового документа, Акт, Перелік	709	29-12-2017	абз. 8 ч. 2 ст. 5

ДОДАТОК №7

ПЕРЕЛІК ПІДЗАКОННИХ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ РИНОК «НАСІННЯ», ЩО МАЮТЬ ОЗНАКИ НЕЗАКОННИХ

№ п/п	Регуляторний акт	Ознака, за якою прийнято рішення
1	Наказ Мінагрополітики України №896 від 15.12.2009 «Про затвердження Інструкції щодо забезпечення дослідними зразками кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність на поширення»	За ознакою відсутності підстави для прийняття
2	Наказ Мінагрополітики України №512 від 15.08.2008 «Про затвердження Порядку ввезення в Україну дослідних зразків сортів рослин для цілей експертизи на придатність на поширення сорту та вивезення з України посадкового матеріалу сортів рослин»	За ознакою відсутності підстави для прийняття
3	Наказ Мінагрополітики України №246 від 21.07.2003 «Про затвердження Порядку перевірки збереженості сорту рослин»	За ознакою відсутності підстави для прийняття
4	Наказ Мінагрополітики України №244 від 21.07.2003 «Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту»	За ознакою відсутності підстави для прийняття
5	Наказ Мінагрополітики України №151 від 28.05.2003 «Про затвердження Положення про свідоцтво про авторство на сорт рослин»	За ознакою відсутності підстави для прийняття
6	Наказ Мінагрополітики України №390 від 13.12.2002 «Про затвердження Положення про Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та про видачу патентів України на сорт рослин»	За ознакою відсутності підстави для прийняття
7	Наказ Мінагрополітики України №247 від 30.08.2002 «Про затвердження Критеріїв заборони поширення сортів в Україні»	За ознакою відсутності підстави для прийняття
8	Постанова Кабінет Міністрів України №977 від 27.06.2003 «Деякі питання державного резервного насіннєвого фонду»	За ознакою відсутності підстави для прийняття

ДОДАТОК №8

ПЕРЕЛІК НЕАКТУАЛЬНИХ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ РИНОК «НАСІННЯ»

№ п/п	Регуляторний акт	Результат оцінки за критерієм «Актуальність»	Ознака, за якою прийнято рішення
1	Постанова Кабінет Міністрів України №686 від 15.05.2003 «Про затвердження Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
2	Постанова Кабінет Міністрів України №1183 від 19.08.2002 «Про заходи щодо реалізації Закону України »Про охорону прав на сорти рослин""	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
3	Наказ Мінагрополітики України №96 від 13.02.2013 «Про затвердження розмірів плати за послуги з питань ветеринарної медицини, захисту рослин, охорони прав на сорти рослин, які надаються органами та установами, що входять до сфери управління Державної ветеринарної та фітосанітарної служби»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
4	Наказ Мінагрополітики України №896 від 15.12.2009 «Про затвердження Інструкції щодо забезпечення дослідними зразками кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність на поширення»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
5	Наказ Мінагрополітики України №512 від 15.08.2008 «Про затвердження Порядку ввезення в Україну дослідних зразків сортів рослин для цілей експертизи на придатність на поширення сорту та вивезення з України посадкового матеріалу сортів рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
6	Наказ Мінагрополітики України №246 від 21.07.2003 «Про затвердження Порядку перевірки збереженості сорту рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
7	Наказ Мінагрополітики України №244 від 21.07.2003 «Про затвердження Інструкції про реєстрацію договору про передачу майнового права на сорт і договору про передачу права на використання сорту»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
8	Наказ Мінагрополітики України №188 від 23.06.2003 «Про затвердження Положення про експертизу назв сортів рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
9	Наказ Держсортслужба №159 від 20.06.2003 «Про затвердження Порядку визначення уповноваженого закладу експертизи сортів рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
10	Наказ Держсортслужба №142 від 29.05.2003 «Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення з матеріалами заявки на сорт та відомостями, що занесені до Державного реєстру прав власників сортів рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
11	Наказ Мінагрополітики України №151 від 28.05.2003 «Про затвердження Положення про свідоцтво про авторство на сорт рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
12	Наказ Держсортслужба №3-2/139-43 від 12.03.2003 «Про затвердження Порядку поширення в Україні сорту, на який не розповсюджується виключне право власника»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
13	Наказ Мінагрополітики України №42 від 26.02.2003 «Про затвердження Положення про Державний реєстр заявок на сорти рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
14	Постанова Кабінет Міністрів України №121 від 29.01.2003 «Про затвердження Порядку видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
15	Наказ Мінагрополітики України №390 від 13.12.2002 «Про затвердження Положення про Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та про видачу патентів України на сорт рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству

№ п/п	Регуляторний акт	Результат оцінки за критерієм «Актуальність»	Ознака, за якою прийнято рішення
16	Наказ Мінагрополітики України №247 від 30.08.2002 «Про затвердження Критеріїв заборони поширення сортів в Україні»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
17	Наказ Мінагрополітики України №287 від 26.04.2007 «Про затвердження Правил складання та подання заявки на сорт рослин»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
18	Наказ Держсортслужба №450 від 26.08.2005 «Про затвердження Інструкції по оформленню державними інспекторами з охорони прав на сорти рослин матеріалів про адміністративні правопорушення»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству
19	Постанова Кабінет Міністрів України №977 від 27.06.2003 «Деякі питання державного резервного насіннєвого фонду»	Неактуальний	За ознакою невідповідності законодавству

ДОДАТОК №9

ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ, ЯКІ ОХОПЛЮЮТЬ МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ НА РИНКУ НАСІННЯ

Назва акта	Посилання на джерело, в якому визначені зобов'язання щодо імплементації
Законодавчі акти у сфері насіння, які охоплюються зобов'язаннями відповідно до Угоди про асоціацію	
Загальне та спеціальне регулювання ринку рослин	
Директива Ради 66/401/ЄЕС від 14 червня 1966 р. щодо торгівлі насінням кормових рослин	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію; Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Директива Ради 66/402/ЄЕС від 14 червня 1966 р. щодо торгівлі зерновим насінням	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію; Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Регламент Ради (ЄС) № 1234/2007 від 22 жовтня 2007 року, що встановлює спільну організацію сільськогосподарських ринків та про спеціальні положення для певної сільськогосподарської продукції (Регламент про спільну організацію ринку). Наразі Регламент № 1234/2007 нечинний. Замінений Регламентом Regulation (EU) No 1308/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 establishing a common organisation of the markets in agricultural products	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію;
Директива Ради 98/56/ЄС від 20 червня 1998 р. щодо торгівлі посадковим матеріалом декоративних рослин	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію; Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Директива Ради ЄС 2002/54/ЄС від 13 червня 2002 р. щодо торгівлі насінням буряка	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію; Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Директива Ради 2002/55/ЄС від 13 червня 2002 р. щодо торгівлі насінням овочів	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію; Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Директива Ради 2002/56/ЄС від 13 червня 2002 р. щодо торгівлі насінням картоплі	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію; Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Директива Ради 2002/57/ЄС від 13 червня 2002 р. щодо торгівлі насінням олійних і волокнистих рослин	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію; Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Директива Ради 2008/72/ЄС від 15 липня 2008 р. щодо торгівлі насінням для відтворення і садивного матеріалу, іншого ніж насіння	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Директива Ради 2008/90/ЄС від 29 вересня 2008 р. щодо торгівлі матеріалом для відтворення фруктових рослин та фруктовими рослинами, призначеними для виробництва фруктів	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Виконавча Директива Комісії 2014/20/ЄС від 6 лютого 2014 р., якою визначаються основні сорти і сертифіковане насіння картоплі, умови та позначення, застосовувані до таких сортів в ЄС	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Виконавча Директива Комісії 2014/21/ЄС від 6 лютого 2014 р. щодо визначення мінімальних умов і сортів для підготовки основної насінневої картоплі в ЄС	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Виконавча Директива Комісії 2014/96/ЄС від 15 жовтня 2014 р. щодо вимог до маркування, герметичного закриття та пакування фруктових рослин та матеріалу для відтворення фруктових рослин, призначених для виробництва фруктів, що входять до предмету правового регулювання Директиви Ради 2008/90/ЄС	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Виконавча Директива Комісії 2014/97/ЄС від 15 жовтня 2014 р. щодо реалізації Директиви Ради 2008/90/ЄС про реєстрацію постачальників і сортів та загальний перелік сортів	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Виконавча Директива Комісії 2014/98/ЄС від 15 жовтня 2014 р. щодо реалізації Директиви Ради 2008/90/ЄС стосовно конкретних вимог для родин і видів плодових рослин, згаданих у додатку I до неї, специфічних вимог, запропонованих до постачальників та детальних правил, що стосуються офіційних перевірок	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)

Назва акта	Посилання на джерело, в якому визначені зобов'язання щодо імплементації
Виконавче рішення Комісії 2012/340/ЄС від 25 червня 2012 р. з організації тимчасового експерименту згідно з Директивами Ради 66/401/ЄЕС, 66/402/ЄЕС, 2002/54/ЄС, 2002/55/ЄС і 2002/57/ЄС щодо польового контролю під офіційним наглядом для основних видів насіння та селекційного насіння, для вирощення поколінь, що передують основним видам насіння	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Регламент Комісії (ЄС) № 217/2006 від 8 лютого 2006 р., яким встановлюються правила застосування Директив Ради 66/401/ЄЕС, 66/402/ЄЕС, 2002/54/ЄС, 2002/55/ЄС і 2002/57/ЄС щодо тимчасового дозволу для держав-членів розміщувати на ринку насіння, які не відповідає вимогам до мінімального проростання	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Виконавче рішення Комісії 2014/367/ЄС від 16 червня 2014 р. про внесення змін до Директиви Ради 2002/56/ЄС щодо дати, встановленої в статті 21 (3), до якої держави-члени уповноважені продовжити строк дії рішень, що стосуються еквівалентності насіння картоплі з третіх країн	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Виконавче рішення Комісії 2014/362/ЄС від 13 червня 2014 р. про внесення змін до Рішення 2009/109/ЄС з організації тимчасового експерименту, що передбачає певні відступи для збуту сумішей насіння, призначених для використання як кормові рослини відповідно до Директиви Ради 66/401/ЄЕС	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Рішення Ради 2003/17/ЄС від 16 грудня 2002 р. щодо еквівалентності польових перевірок, проведених в третіх країнах щодо виробництва насіннєвих культур, та еквівалентності виробництва насіння в третіх країнах	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Регламент Комісії Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 540/2011 від 25 травня 2011 р. щодо застосування Регламенту (ЄС) № 1107/2009 та переліку затверджених активних речовин	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2018 рік)
Директива Ради № 2002/53/ЄС від 13.06.2002 р. Про спільний каталог сортів видів сільськогосподарських культур.	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію
Директива Ради № 92/33/ЄС від 28.04.1992 р. Про розповсюдження матеріалу для розмноження та посадки овочевих культур, крім насіння.	Додаток XXXVIII до Угоди про асоціацію
Санітарні та фітосанітарні заходи	
Директива Ради 2000/29/ЄС від 8 травня 2000 р. щодо захисних заходів проти ввезення до Співтовариства організмів, шкідливих для рослин і продуктів рослинного походження, та проти їх розповсюдження в межах Співтовариства	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2019 рік)
Директива Комісії 98/22/ЄС від 15 квітня 1998 р., якою встановлюється мінімальна кількість проведення в Співтоваристві фітосанітарних перевірок рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів регулювання, що походять з третіх країн, на контрольних пунктах, за винятком тих, що розташовані у місці призначення	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2019 рік)
Директива Комісії 92/90 від 3 листопада 1992 р., якою встановлюються зобов'язання для виробників та імпортерів рослин, продуктів рослинного походження або інших об'єктів регулювання і визначаються вимоги до їх реєстрації	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2019 рік)
Директива Комісії 93/51 від 24 червня 1993 р. щодо встановлення правил переміщення певних рослин, продуктів рослинного походження або інших об'єктів через територію зони, що охороняється, а також переміщення таких рослин, продуктів рослинного походження або інших об'єктів, місцем походження яких є територія зони, що охороняється, і які переміщують в межах цієї зони	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Директива Комісії 92/105 від 3 грудня 1992 р., якою встановлюється стандартизація фітосанітарних паспортів, призначених для переміщення певних рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів у межах Співтовариства, і якою встановлюються процедури для видачі таких паспортів та умови і процедури їх заміни	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Директива Комісії 94/3 від 21 січня 1994 р. щодо визначення процедури повідомлення про вилучення партії чи шкідливого організму з третіх країн, що становлять фітосанітарну небезпеку	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2019 рік)
Директива Комісії 2004/103/ЄС від 7 жовтня 2004 р. щодо перевірки ідентичності та життєздатності рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів, що визначені у частині В додатка V до Директиви Ради 2000/29/ЄС, які проводяться в іншому місці, ніж у пункті ввезення до Співтовариства, або у місці, розташованому близько до нього, та про визначення умов проведення перевірок	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Директива Комісії 2004/105 від 15 жовтня 2004 р., якою визначаються зразки офіційних фітосанітарних сертифікатів та фітосанітарних сертифікатів на реекспорт супроводжуваних рослин, продуктів рослинного походження або інших об'єктів з третіх країн, що зазначені у Директиві Ради 2000/29/ЄС	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2019 рік)

Назва акта	Посилання на джерело, в якому визначені зобов'язання щодо імплементації
Виконавчий регламент Комісії (ЄС) № 1756/2004/ЄС від 11 жовтня 2004 р., яким встановлюються детальні умови щодо необхідних доказів та критеріїв для типів та рівнів скорочення перевірок щодо здоров'я рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів, зазначених у частині В додатка V до Директиви Ради 2000/29/ЄС	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Директива Комісії 2008/61/ЄС від 17 червня 2008 р. щодо створення умов, за яких певні шкідливі організми, рослини, продукти рослинного походження та інші об'єкти, перераховані в додатках I-V до Директиви Ради 2000/29/ЄС, можуть бути ввезені або переміщені в межах Співтовариства або його окремих охоронних зонах для дослідницьких або наукових цілей і для роботи над сортовим відбором	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
ГМО	
Регламент Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1829/2003 від 22 вересня 2003 р. щодо генетично модифікованих харчових продуктів та кормів	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2019 рік)
Регламент Комісії (ЄС) № 641/2004 від 6 квітня 2004 р. щодо детальних правил для імплементації Регламенту (ЄС) № 1829/2003 Європейського Парламенту та Ради щодо заяв на дозвіл нових генетично модифікованих харчових продуктів та кормів, нотифікації існуючих продуктів і випадкової або технічно неминучої присутності генетично модифікованого матеріалу, що виникає з позитивної оцінки ризику	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2019 рік)
Регламент Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1830/2003 від 22 вересня 2003 р. щодо простежуваності та маркування генетично модифікованих організмів, а також простежуваності харчових продуктів і кормів, вироблених з використанням генетично модифікованих організмів, яким вносяться зміни до Директиви 2001/18/ЄС	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2019 рік)
Заходи, які застосовуються щодо захисту прав на сорти рослин	
Регламент Ради (ЄС) № 2100/94 від 27 липня 1994 р. щодо прав на сорти рослин у Співтоваристві	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Регламент Ради (ЄС) № 2470/96 від 17 грудня 1996 р. щодо розширення прав на сорти рослин картоплі у Співтоваристві	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Регламент Комісії (ЄС) № 1238/95 від 31 травня 1995 р. щодо правил застосування Регламенту Ради № 2100/94 щодо оплати, яка вноситься до Бюро Співтовариства із сортів рослин	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Регламент Комісії (ЄС) № 1768/95 від 24 липня 1995 р. щодо правил застосування статті 14 (3) Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 про права на сорти рослин у Співтоваристві	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Регламент Комісії (ЄС) № 874/2009 ЄС від 17 вересня 2009 р., яким встановлюються правила застосування Регламенту Ради (ЄС) № 2100/94 до процедур у Бюро Співтовариства із сортів рослин	Розпорядження КМУ від 24 лютого 2016 р. № 228-р (строк впровадження – 2020 рік)
Законодавчі акти у сфері насіння, які не охоплюються зобов'язаннями відповідно до Угоди про асоціацію	
Збереження традиційних видів рослин	
Commission Directive 2010/60/EU of 30 August 2010 providing for certain derogations for marketing of fodder plant seed mixtures intended for use in the preservation of the natural environment	
<i>Directive 2009/145/EC</i> Derogations for accepting vegetable landraces and varieties traditionally grown in certain regions, threatened by genetic erosion and varieties with no intrinsic value for commercial production but developed growing under particular conditions; marketing of their seed	
<i>Directive 2008/62/EC</i> Derogations for agricultural landraces and varieties naturally adapted to local conditions, threatened by genetic erosion; marketing their seed and seed potatoes	
Інше	
Commission Directive 2003/91/EC of 6 October 2003 setting out implementing measures for the purposes of Article 7 of Council Directive 2002/55/EC as regards the characteristics to be covered as a minimum by the examination and the minimum conditions for examining certain varieties of vegetable species	

ДОДАТОК №10**ЗАГАЛЬНІ ОБСЯГИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЗЕРВНОГО НАСІННЕВОГО ФОНДУ НА ПЕРІОД ДО 2020 РОКУ**

Найменування культури	Наявні обсяги (станом на 2013 рік), тис. тонн	Орієнтовні обсяги, тис. тонн	У тому числі за роками							
			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ярий ячмінь	2	23,2		3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,7
Яра пшениця		2,7		0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Соя	1,4	5,2		0,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
Кукурудза	2,1	3,1		0,3	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,55
Горох	0,6	2,6		0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Гречка	0,1	1,1		0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,2
Просо	0,4									
Овес	0,4	2,6		0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Соняшник	0,5	0,9		0,15	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12	0,15
Озима пшениця і тритикале	19	51,3	1,4	5,6	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	8,3
Озимий ячмінь	1,5	9,7	0,2	1	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5
Озимий ріпак		0,3		0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,06
Жито	1,7	1,6		0,25	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,35
Усього	29,7	104,3	1,6	12,39	14,76	14,76	14,76	14,76	14,76	16,51

ДОДАТОК №11**ОРІЄНТОВНІ ОБСЯГИ ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ НА ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЗЕРВНОГО НАСІННЕВОГО ФОНДУ НА ПЕРІОД ДО 2020 РОКУ**

Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги, млн грн	У тому числі за роками							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Державний бюджет:									
загальний фонд	408		48,7	58,5	58,5	58,3	58,3	58,3	67,4
спеціальний фонд	40	5	5	5	5	5	5	5	5
Кошти, що надійшли в рахунок погашення дебіторської заборгованості	10	0,5	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Кошти підприємства	4,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Усього	462,4	6	55,5	65,3	65,3	65,3	65,3	65,3	74,4

ПЕРЕЛІК ПЕРЕГЛЯНУТИХ РИНКІВ ТА ЗАПЛАНОВАНИХ НА ЦЕЙ РІК

ПЕРЕГЛЯНУТІ:

ЗАПЛАНОВАНІ:

